

Energiaközösségek

Még sok a kiaknázatlan lehetőség

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tartalomjegyzék

Bekezdés

01–16 | **Főbb megállapítások**

01–05 | **Miért fontos ez a terület?**

06–16 | **Megállapításaink és ajánlásaink**

17–86 | **Észrevételeinkről részletesebben**

17–41 | Az uniós célkitűzés ambiciózus, de nem megfelelő a kialakítása, nem elegendő a támogatás és a nyomon követés, és teljesülése sem valószínű

17–23 | Az energiaközösségek uniós fogalommeghatározásai az ellenőrzött országok felében nem egyértelműek és használatuk következetlen

24–27 | Túlbecsülték az energiaközösségek megújulóenergia-termeléshez való várható hozzájárulását

28–34 | Az uniós célkitűzés ambiciózus, de nem releváns, nem mérhető, és hiányzik mögüle a tagállami támogatottság

35–41 | A nyomon követés nem teljes körű, és nem valószínű, hogy a 2025-re kitűzött uniós cél teljesülni fog

42–86 | Az ellenőrzött tagállamok nem teremtették meg az energiaközösségek kifejlesztéséhez szükséges valamennyi feltételt

42–45 | Az uniós irányelvek átültetése hiányos

46–49 | Az ellenőrzött tagállamoknak csak fele számolt be az akadályok – kötelező – nemzeti értékeléséről

50–57 | Létezik iránymutatás, de szakértői segítség nélkül többnyire nehezen alkalmazható

58–66 | Továbbra is hiányosságok állnak fenn a lakosság szerepvállalásának elősegítése és a kiszolgáltatott helyzetű háztartások bevonása terén

- 67–76 | Az energiaközösségek mint megújulóenergia-termelők hosszú késedelmeket tapasztalnak a hálózati csatlakozás terén
- 77–86 | Az energiaközösségeknek nyújtott pénzügyi ösztönzők az uniós napenergia-stratégia törekvéseivel összhangban lévő megtérüléseket tesznek lehetővé

Mellékletek

I. melléklet. Az ellenőrzésről

II. melléklet. Felkeresett energiaközösségek

III. melléklet. Az ajánlásokra adott tagállami válaszok

Rövidítések

Glosszárrium

A Bizottság válaszai

Időrendi áttekintés

Ellenőrző csoport

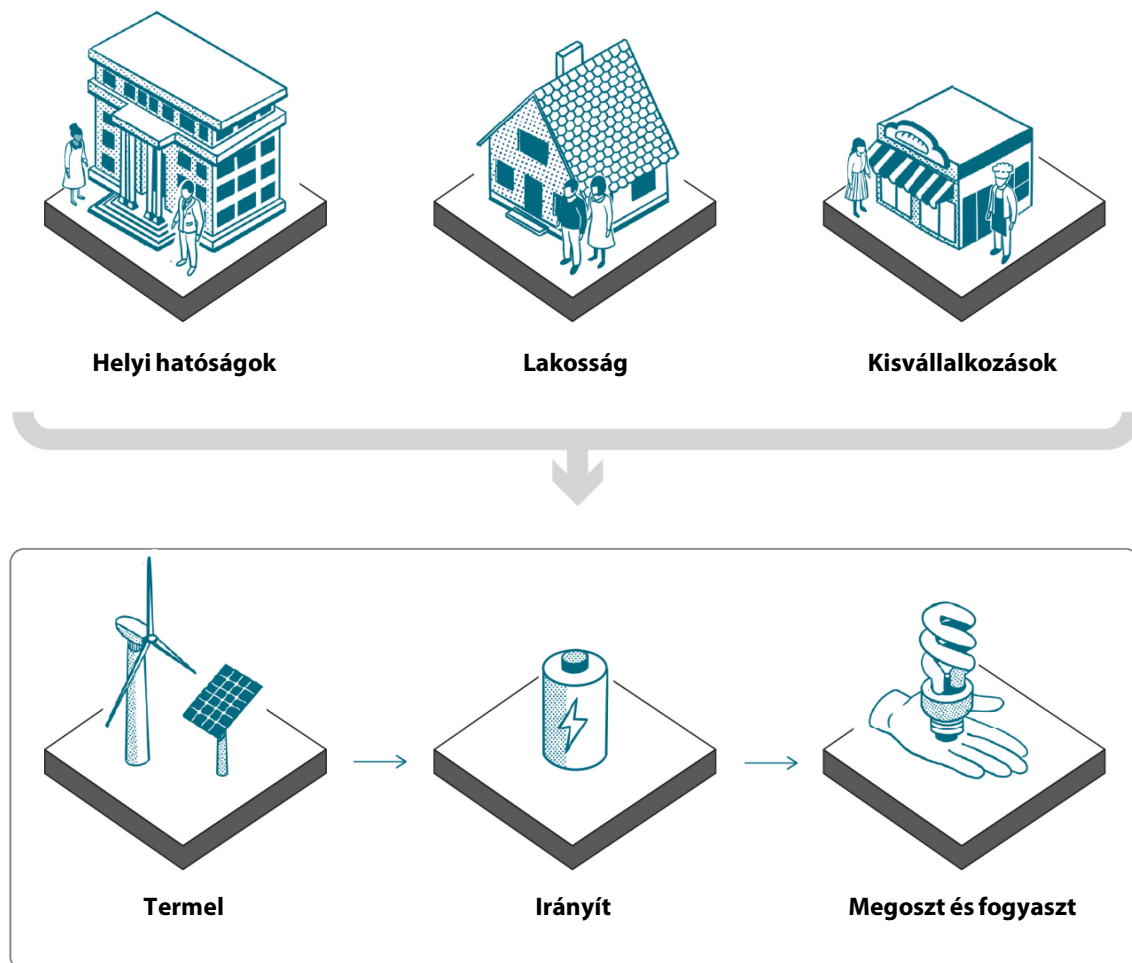
Főbb megállapítások

Miért fontos ez a terület?

- 01** Az Európai Unió arra irányuló hosszú távú stratégiájában, hogy 2050-re klímasemlegessé váljon, valamint az Unió energetikai átállásának megvalósításában kulcsszerepet játszik a megújuló energia. Az Unió azt a **célt** tűzte ki, hogy 2030-ra a megújuló energia részaránya legalább 42,5% legyen (a 2024. évi **25,4%-hoz** képest). A Bizottság **becslése** szerint 2050-re az uniós megújuló energia akár 50%-át is az uniós polgárok fele állíthatja elő¹.
- 02** Az energiaközösségek olyan jogi személyek, amelyek **lehetővé teszik a lakosság, a kisvállalkozások és a helyi hatóságok számára, hogy saját energiát állítsanak elő, kezeljenek, osszanak meg és használjanak fel** (lásd: **1. ábra**). A Bizottság a megújuló energiaforrásokból előállított energia felhasználásáról szóló **(EU) 2018/2001 irányelvben** (RED II) és a villamos energia belső piacáról szóló **(EU) 2019/944 irányelvben** (IMED) **uniós jogi fogalom meghatározásokat vezetett be az energiaközösségekre vonatkozóan**. A **2022. évi uniós napenergia-stratégiában** a Bizottság azt a politikai célkitűzést határozta meg (e jelentésben a továbbiakban: uniós célkitűzés), miszerint az Unió és a tagállamok együtt fognak működni annak érdekében, hogy **2025-ig minden 10 000 főt meghaladó népességű településen létrejöjjön legalább egy megújulóenergia-alapú energiaközösség**. A **RED II irányelv 2016. évi hatásvizsgálatában** a Bizottság kijelentette, hogy az Unióban **2030-ra több mint 50 GW szélenergia és több mint 50 GW napenergia lehet energiaközösségek tulajdonában, ami a telepített kapacitás 17%-ának, illetve 21%-ának felel meg**.

¹ Európai Bizottság, *In focus: Employment in EU's renewable energy sector*, 2022 május 16., hozzáférés dátuma: 2025 szeptember 2.

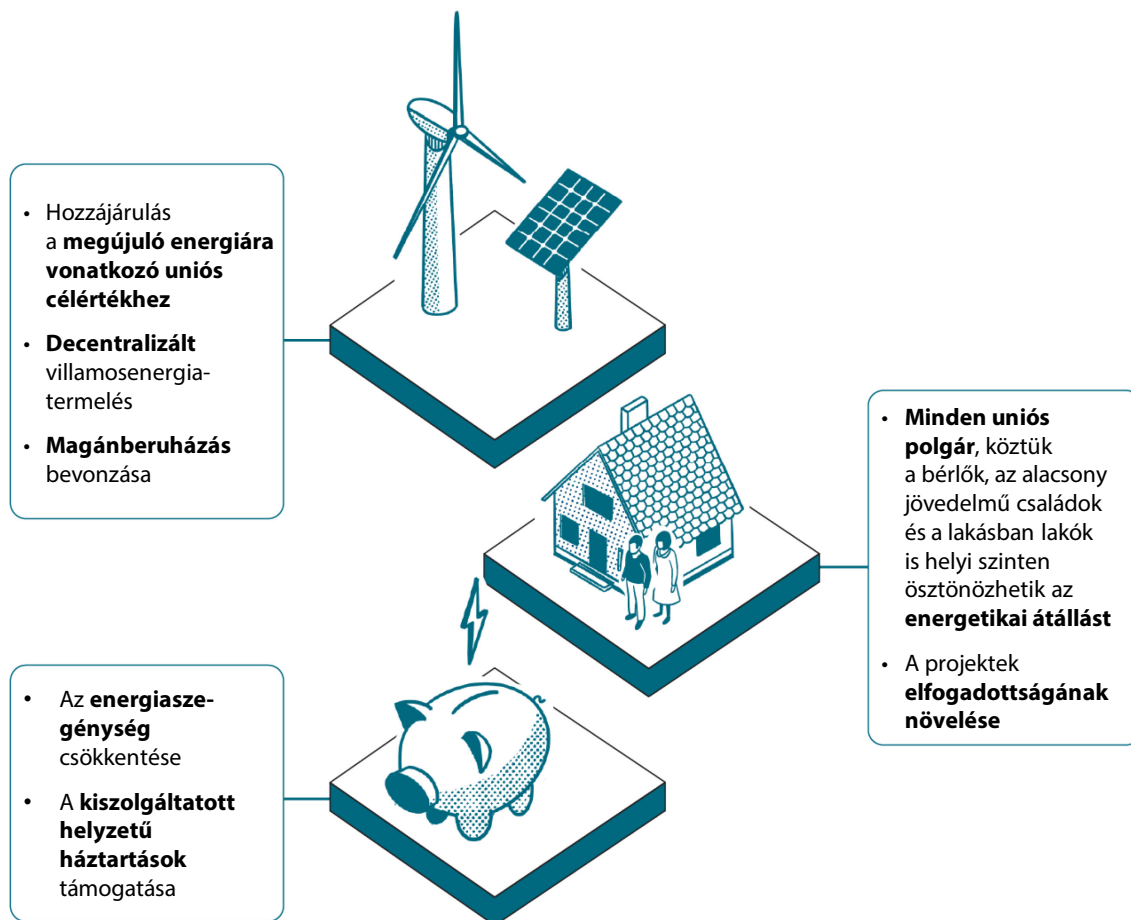
1. ábra | Mi az energiaközösség?

Forrás: Európai Számvevőszék.

03 A Bizottság szerint az energiaközösségek számos előnnyel járhatnak (lásd: [2. ábra](#)).

2. ábra | Az energiaközösségek várható előnyei

Forrás: Európai Számvevőszék, az [Európai Bizottság honlapja](#) alapján.

04 Ezt az ellenőrzést azért végeztük el, mert a közösségi tulajdonban lévő megújulóenergia-projektek **felgyorsíthatják az energetikai átállást**, mert a **polgárokat be kell vonni** ebbe az átmenetbe, és mert az energiaunió szociális dimenziójának megerősítése érdekében az átmenetet **mindenki számára megfizethetővé** kell tenni. Reményeink szerint munkánk támogatni fogja az energiaközösségek fejlődését az Unióban azáltal, hogy bemutatja az előttük álló fő kihívásokat, előrevetíti a lehetséges megoldásokat, és hozzájárul a megújulóenergia-irányelv átdolgozásához és a jövőben várható lakossági energiacsomag végrehajtásához.

05 Értékeljük, hogy a Bizottság és négy tagállam (**Hollandia, Lengyelország, Olaszország és Románia**) teljesítette-e az uniós célkitűzést, és **eredményesen bevonta-e az energiaközösségeket** a várt előnyök megvalósításába. Konkrétan azt ellenőriztük, hogy a Bizottság jól megtervezett, a tagállamok által jóváhagyott **uniós célkitűzéseket** határozott-e meg, azokat megfelelően nyomon követte-e, és azok megvalósítása jó úton halad-e. Megvizsgáltuk azt is, hogy a Bizottság és a tagállamok megteremtették-e a közösségek optimális működéséhez **szükséges feltételeket**. Az ellenőrzés hatókörével és megközelítésével kapcsolatos további részleteket az **I. melléklet**, az általunk felkeresett közösségeket pedig a **II. melléklet** mutatja be.

Megállapításaink és ajánlásaink

06 Következtetésünk szerint nem valószínű, hogy az Unióban 2025-re minden 10 000 főt meghaladó népességű településen legalább egy megújulóenergia-alapú energiaközösség létesüljön, mivel 2025 januárjáig a célkitűzés mindössze 27%-át érték el. A célkitűzés ambiciózus, de nem terjed ki az energiaközösségek várható előnyeire, ezenkívül a tagállamok sem hagyták hivatalosan jóvá, és nyomon követése sem megfelelő. Becslésünk szerint továbbá, még ha figyelembe is vesszük a kiválasztott tagállamokban fellelt jó példát (azt a tagállamot, ahol jól fejlettek az energiaszövetkezetek), 2030-ra az energiaközösségek a nap- és szélenergia-termelési kapacitás 4–4%-át birtokolhatják, ez azonban nem éri el a Bizottság által a RED II irányelv hatásvizsgálatában előírányzott 21, illetve 17%-ot. Emellett a kormányzatok nem teremtették meg a közösségek fejlődésének támogatásához szükséges valamennyi feltételt, elsősorban is nem rendezték a megoldatlan szabályozási szempontokat és a hálózati csatlakozások – gyakran csúcsidei hálózati szűk keresztmetszetek által okozott – késedelmét, amelyre az energiatárolás megoldást jelentene. A tagállami hatóságok ajánlásainkra adott válaszait a **III. melléklet** tartalmazza.

Az uniós célkitűzés ambiciózus, de nem megfelelő a kialakítása, nem elegendő a támogatás és a nyomon követés, és teljesülése sem valószínű

07 Megállapítottuk, hogy a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek uniós fogalom meghatározása nem egyértelmű. Bár a Bizottság iránymutatást adott ki e fogalom meghatározások pontosítására, a nemzeti hatóságok és az érdekelt felek rámutattak azok kétértelműségére és az ebből eredő zavarra. A négy ellenőrzött kormány közül kettő olyan energiaközösségi fogalmakat használ, amelyek nincsenek összhangban az uniós fogalom meghatározásokkal. Elemzésünk azt is kimutatta, hogy különböző jogi lehetőségek lehetővé teszik a polgárok számára, hogy közösen építsenek ki és üzemeltessenek megújulóenergia-létesítményeket, megosszák az előállított energiát vagy eladják a villamosenergia-többletet, de a Bizottság nem adott ki iránymutatást, amely tisztázná ezeket a lehetőségeket. Az egyértelműség hiánya elsősorban a – 2023-ban az uniós lakosság 48%-ának otthont adó – többlakásos épületek esetében okoz problémát, különösen ha egyszerűen az épületek kezelésére létrehozott meglévő tulajdonosi társulások alapján nem hozhatók létre energiaközösségek (lásd: [17–23.](#) bekezdés).

1. ajánlás

A megújuló energia többlakásos ingatlanokban történő előállításához, megosztásához és értékesítéséhez való hozzáférés egyértelművé tétele

A Bizottság tegyen közzé iránymutatást és bevált gyakorlatokat azokról a jogi megoldásokról, amelyek révén a lakástulajdonosokat közvetlenül vagy tulajdonosi társulásokon keresztül be lehet vonni a megújuló energia termelésébe, megosztásába és értékesítésébe.

Megvalósítás céldátuma: 2026. december

08 Megállapításunk szerint a [RED II irányelvről szóló 2016. évi bizottsági hatásvizsgálat](#) várakozásai túlzottan optimisták voltak. A már jelenleg is jól fejlett energiaszövetkezetekkel rendelkező **Hollandiára** vonatkozó aktualizált előrejelzés szerint az energiaközösségek 2030-ra a napenergia-, illetve a szélenergia-termelési kapacitás mintegy 4–4%-át birtokolhatják, szemben a 2016-os várakozásokkal, amelyek szerint ez az érték 2030-ra a napenergia-termelési kapacitás 21%-a és a szélenergia-termelési kapacitás 17%-a lenne (lásd: [24–27.](#) bekezdés).

09 Bár a Bizottság az energiaközösségekre vonatkozó célkitűzést az érdekelt felekkel folytatott konzultációra alapozta, nem találtunk indokolást arra nézve, hogy ezt a célkitűzést hogyan határozták meg. Továbbá, bár a célkitűzés ambiciózus, konkrét és időhöz kötött, az nehezen mérhető és nem teljesen releváns (pl. nem terjed ki a megújulóenergia-termelési kapacitásra és az érintett polgárok számára). A Bizottság továbbá nem elemezte, hogy ez a célkitűzés megvalósítható-e. Az általunk ellenőrzött tagállamok fele (**Olaszország és Lengyelország**) beépített ugyan energiaközösségi célokat nemzeti energia- és klímatervébe, de ezek nem voltak teljes mértékben összhangban az uniós célkitűzésekkel. A Bizottság nem javasolt változtatásokat, mivel az **uniós jog** nem teszi kötelezővé a nemzeti célkitűzések meghatározását. Az, hogy a tagállamok terveiben nem tükröződik az uniós célkitűzés, a nemzeti felelősségvállalás alacsony szintjét jelzi, és növeli annak kockázatát, hogy az Uniónak nem sikerül teljesítenie célkitűzését (lásd: **28–34.** bekezdés).

2. ajánlás

SMART célkitűzések kidolgozása az energiaközösségek tekintetében, és a nemzeti energia- és klímatervek összehangolása azokkal

- a) A Bizottság **megfelelő indokolás alapján** dolgozzon ki az energiaközösségek várható előnyeire vonatkozó **SMART célkitűzéseket**, például az érintett polgárok száma vagy az energiaközösségek megújulóenergia-termelési kapacitása tekintetében.
- b) Az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról szóló rendelet átdolgozása során a Bizottság vegye fontolóra annak előterjesztését, hogy **a nemzeti energia- és klímatervek legyenek kötelesek olyan energiaközösségi célkitűzéseket tartalmazni**, amelyek összhangban vannak a vonatkozó uniós stratégiákkal és cselekvési tervekkel.

Megvalósítás céldátuma: 2027. december

- 10** 2024-ben a Bizottság tanácsadók által eseti alapon összeállított nyilvántartás felhasználásával követte nyomon az energiaközösségek számát. Ezek az adatok azonban nem az energiaközösségek megbízható és egységes nemzeti nyilvántartásaiból származnak. A Bizottság nyújtott ugyan némi iránymutatást a tagállamoknak a közösségek nyilvántartásba vételéhez, de ez az iránymutatás nem összpontosított kellő mértékben az uniós szintű nyomon követéshez szükséges alapvető elemekre. Ezenkívül sem a Bizottság, sem a tagállamok nem követték nyomon az uniós célkitűzés tekintetében elért eredményeket, és nem is számoltak be azokról. Becslésünk szerint 2025 elejére az Unió célkitűzésének mintegy 27%-át érte el, ami nagyon valószínűtlené tette, hogy a cél még ugyanebben az évben teljesüljön. Az **olaszországi** és **lengyelországi** közösségek 2025. január–júniusi gyors növekedése azonban optimizmusra ad okot (lásd: [35–41.](#) bekezdés).

3. ajánlás

Az energiaközösségek nyilvántartásba vételének és nyomon követésének javítása

A Bizottság tegyen közzé jobb iránymutatást a tagállamok számára az energiaközösségek nyilvántartásba vételének és nyomon követésének módjáról.

Megvalósítás céldátuma: 2026. december

Az ellenőrzött tagállamok nem teremtették meg az energiaközösségek kifejlesztéséhez szükséges valamennyi feltételt

- 11** Négy évvel az átültetési határidő után a négy ellenőrzött tagállam közül csak **Olaszország** igazolta mindkét irányelv valamennyi energiaközösségre vonatkozó cikkének átültetését. A Bizottság elvégezte a szükséges átültetési ellenőrzéseket, és az átültetés elmulasztásával kapcsolatos ügyek esetében felszólító leveleket küldött és indokolással ellátott véleményeket bocsátott ki. Azokat a fennmaradó eseteket azonban, ahol továbbra is elmulasztották az átültetést, nem utalta az Európai Bíróság elé (lásd: [42–45.](#) bekezdés).
- 12** Csak **Lengyelország** és **Hollandia** tette közzé a RED II irányelv által előírt nemzeti értékelést az energiaközösségek előtt álló akadályokról és a bennük rejlő lehetőségekről. Ilyen értékelések nélkül fennáll annak a kockázata, hogy a nemzeti és uniós intézkedések nem lesznek eredményesek, és ez a hiányosság késleltetheti a közösségek növekedését (lásd: [46–49.](#) bekezdés).

4. ajánlás

Beszámolás a megújulóenergia-közösségek fejlesztése előtt álló akadályok és a bennük rejlő lehetőségek értékeléséről

Az olasz Környezetvédelmi és Energiabiztonsági Minisztérium és a román Energiaügyi Minisztérium **értékelje a megújulóenergia-közösségek fejlesztésének meglévő akadályait és lehetőségeit, és számoljon be azokról.**

Megvalósítás céldátuma: 2027. július

- 13** A Bizottság tagállamoknak nyújtott iránymutatása összességében eredményes volt. Nemzeti szinten a közösségeknek nyújtott támogatás **Hollandiában** strukturált, gyakorlatias és könnyen hozzáférhető. **Lengyelországban, Olaszországban** és **Romániában** az információk széttagoltabbak vagy szakértői segítség nélkül nehezen alkalmazhatók, ami akadályt jelent a közösségek szempontjából (lásd: [50–57.](#) bekezdés).
- 14** Az ellenőrzött tagállamok egyike sem fogadott el konkrét jogi rendelkezéseket annak érdekében, hogy aktívan előmozdítsa a polgárok energiaközösségekben való részvételét. Ami a kiszolgáltatott helyzetű háztartások támogatását illeti, csak **Románia** hozott e tekintetben külön jogszabályt. Mindazonáltal **Hollandia** ösztönzőket dolgozott ki a polgárok, **Olaszország** pedig a kiszolgáltatott helyzetű háztartások szerepének megerősítése érdekében. A Bizottság kiadott egy iránymutatást, amely kifejezetten a lakosság bevonására irányult. Emellett iránymutatást adott ki a kiszolgáltatott helyzetű háztartások bevonásáról is, de ezt az iránymutatást azóta nem frissítették, és az általunk felkeresett érdekelt felek nem is ismerték azt (lásd: [58–66.](#) bekezdés).

5. ajánlás

A polgárok és a kiszolgáltatott helyzetű háztartások szerepének előmozdítása

- a) A Bizottság frissítse és terjessze a **kiszolgáltatott helyzetű háztartások** energiaközösségekbe való bevonásáról és az energiaközösségek erre irányuló **ösztönzőinek kidolgozásáról** szóló iránymutatást.
- b) A lengyel Éghajlat- és Környezetvédelmi Minisztérium, az olasz Környezetvédelmi és Energiabiztonsági Minisztérium és a román Energiaügyi Minisztérium dolgozzon ki olyan rendelkezéseket, amelyek **előmozdítják a polgárok szerepét az energiaközösségekben**.

Megvalósítás céldátuma: 2026. december

15 Megállapítottuk, hogy **Hollandiában** és **Lengyelországban** a hálózati csatlakozásoknak a szűk keresztmetszetek miatti késedelmei és megtagadása lassítják az energiaközösségek fejlődését. A hálózatüzemeltetők felgyorsíthatnák ezeket az összeköttetéseket, ha az energiaközösségek rugalmassági szolgáltatásokat nyújtanának (például energiatárolást), ami segíthetne a fogyasztási és termelési csúcsok kiegyenlítésében. Ez lehetővé tenné az energiaközösségek számára, hogy több helyben előállított villamos energiát használjanak fel, és ezáltal enyhítsék a hálózati szűk keresztmetszetekkel kapcsolatos problémákat. A Bizottság több lépést is tett a villamosenergia-tárolás támogatása érdekében, de nem kifejezetten az energiaközösségek tekintetében (lásd: [67–76.](#) bekezdés).

6. ajánlás

Az energiatárolás támogatása

- a) A következő lakossági energiacsomagban a Bizottság bátorítsa a tagállamokat arra, hogy ösztönözzék az energiaközösségeket **energiatárolási megoldások kidolgozására**.
- b) A holland Éghajlatügyi és Zöld Növekedési Minisztérium és a lengyel Éghajlat- és Környezetvédelmi Minisztérium **biztosítson ösztönzőket az energiaközösségek számára az energiatárolás** (önállóan vagy megújulóenergia-termeléssel kombinálva) vagy más **rugalmassági szolgáltatások fejlesztésére** a hálózati szűk keresztmetszetekkel kapcsolatos problémák csökkentésének elősegítése érdekében.

Megvalósítás céldátuma: a) 2026. december és b) 2027. július

16 **Hollandiában, Lengyelországban és Olaszországban** az állami támogatás lehetővé teszi a Bizottság várakozásaihoz igazodó (tíz évnél rövidebb) megtérülést. Megállapítottuk, hogy a projektek korai szakaszban történő kockázatmentesítését célzó holland rulírozó alap eredményes módja a közpénzek felhasználásának. **Romániában** a támogatások hiánya hátráltatja az energiaközösségek létrehozását. A közösség tagjainak a négy ellenőrzött tagállam egyikében sem kell megfizetniük az általuk előállított vagy megosztott villamos energia fogyasztása utáni hálózati díjakat, de továbbra is rá vannak kapcsolva a hálózatra, hogy így fedjék le azokat az időszakokat, amikor a saját termelés nem elegendő vagy nem áll rendelkezésre. Az ellenőrzött országok egyike sem értékelte azonban hivatalosan, hogy a díjcsökkentés, az önellátás és az energiamegosztás hogyan érinti a többi fogyasztót – ez a kérdés aggályokat vetett fel **Hollandiában**, ahol a termelő-fogyasztók és a szövetkezetek széles körben elterjedtek (lásd: [77–86.](#) bekezdés).

02

Észrevételeinkről részletesebben

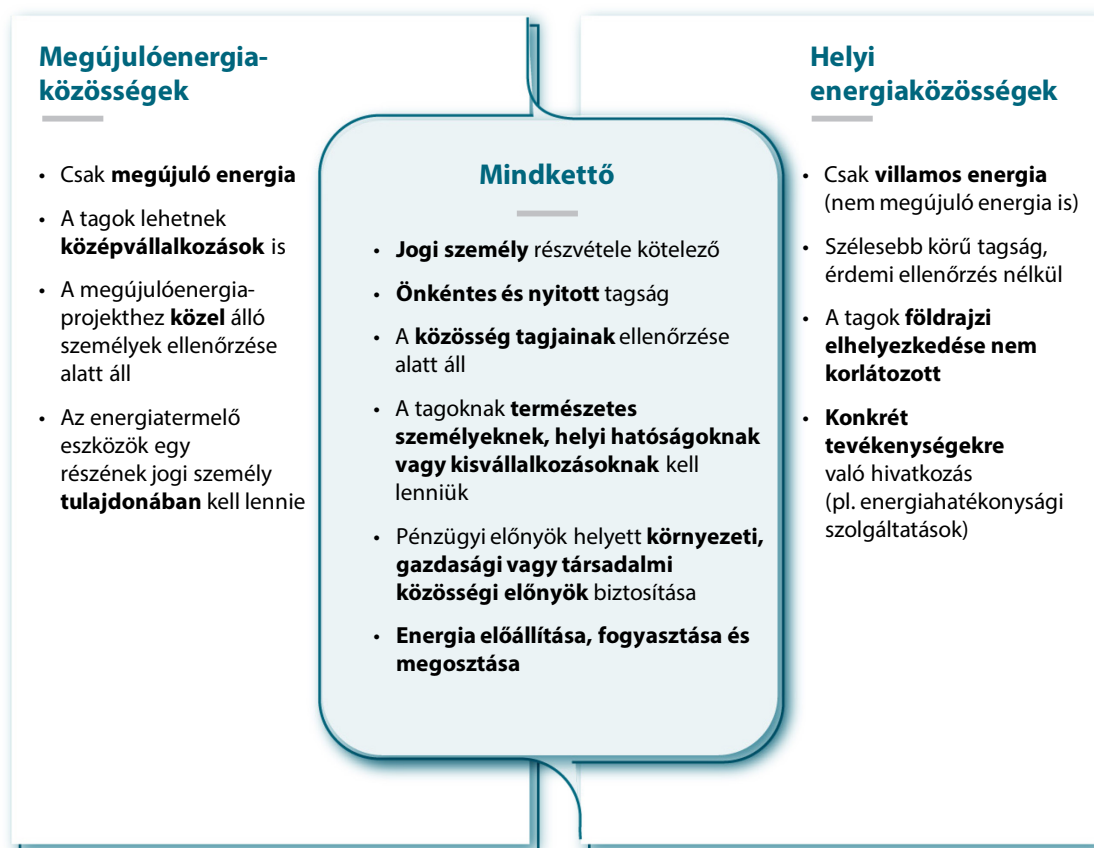
Az uniós célkitűzés ambiciózus, de nem megfelelő a kialakítása, nem elegendő a támogatás és a nyomon követés, és teljesülése sem valószínű

Az energiaközösségek uniós fogalommeghatározásai az ellenőrzött országok felében nem egyértelműek és használatuk következtlen

- 17** Az Unióban két jogi meghatározása van az energiaközösségeknek: a RED II irányelv szerinti **megújulóenergia-közösségek** és az IMED-irányelv szerinti **helyi energiaközösségek**. Ezek a fogalommeghatározások minimumkövetelményeket határoznak meg annak biztosítása érdekében, hogy az energiaközösségek a polgárok által irányítottak és inkluzívak legyenek, és a nyereség helyett elsősorban a környezetvédelmi és társadalmi célkitűzésekre összpontosítsanak. A tagállamoknak olyan energiaközösségi koncepciókat kell alkalmazniuk, amelyek összhangban vannak ezekkel az uniós fogalommeghatározásokkal. Megvizsgáltuk, hogy az energiaközösségek uniós fogalommeghatározásai egyértelműek-e, és azokat tagállami szinten megfelelően alkalmazták-e.

18 Megállapítottuk, hogy a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek uniós szintű jogi meghatározása nem egyértelmű: néhány szempontból eltérnek egymástól, de átfedésben is vannak. A megújulóenergia-közösségek például csak megújuló energiát termelhetnek, míg a helyi energiaközösségek nem megújuló villamos energiát is. Emellett átfedések vannak közöttük az irányítás és a cél szempontjából (lásd: **3. ábra**): Bár a Bizottság iránymutatást adott ki az energiaközösségek fogalom meghatározásának pontosítására, a nemzeti hatóságok és az érdekelt felek² rámutattak azok kétértelműségére és az ebből eredő zavarra. Az **1. háttérmagyarázat** az energiaközösségekre mutat be példákat.

3. ábra | Helyi energiaközösségek és megújulóenergia-közösségek – főbb különbségek és közös elvek

Forrás: Európai Számvevőszék, az (EU) 2018/2001 irányelv és az (EU) 2019/944 irányelv alapján.

² Lásd például: *Q&A: What are „citizen” and „renewable” energy communities?*, REScoop.eu, 2019; *Citizens’ Energy Package: citizens’ engagement, energy communities and prosumerism*, Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, 2025, 1.2. és 5.5. bekezdés.

1. háttérmagyarázat

Energiaközösségek (példák)

A „**La Buona Fonte**” egy 2021-ben alapított **olasz megújulóenergia-közösség**, amely egy 19 kW-os naperőművet telepített egy elhagyott iskolaépületbe: a naperőmű évente 20 MWh-t termel, ennek egyharmada megoszlik a 25 tag között. 2024-ben a közösség az 1500 eurós bevételét szociális projektekre, például közterületi eszközökre és iskolai tevékenységekre használta fel.

A 2014-ben alapított, 375 taggal rendelkező **holland „Vrijstad Energie” energiaszövetkezet** tetőre szerelt napelemeket és napelemparkokat (1,3 MW), valamint szélerőműveket (6 MW) kezel. Emellett tájékoztatást nyújt a lakosságnak a megújuló energiáról és az energiatakarékosságról.

Megújuló energiaforrásokból villamos energiát előállító és elektromos autótöltő fedett szolár-autóbeálló (© Amar Sjawu En Wa)

A közösség tagjai szélmalmaik előtt

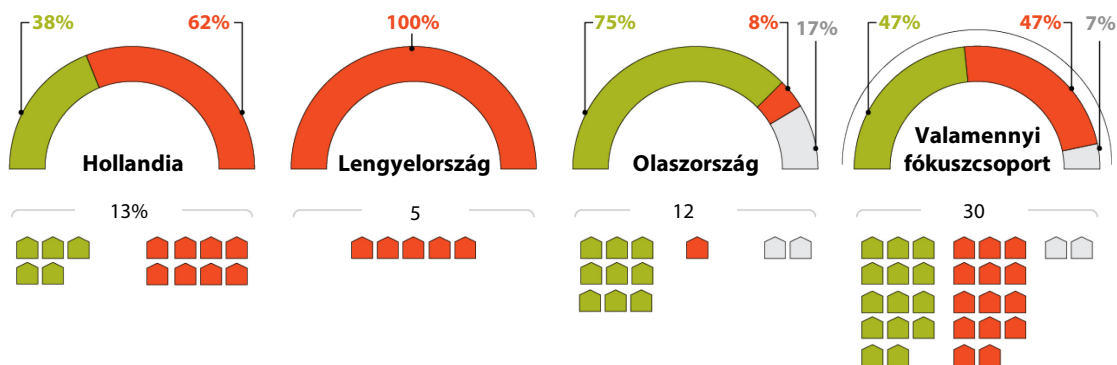
- 19** Megállapítottuk, hogy a négy ellenőrzött tagállam közül kettő olyan energiaközösségi fogalmakat használ, amelyek nincsenek összhangban az uniós fogalom meghatározásokkal. 2025 júliusáig **Hollandia** csak energiaszövetkezetekkel rendelkezett: ezek olyan lakossági tulajdonban lévő szervezetek, amelyekben a tagok közösen állítanak elő, használnak fel vagy adnak-vesznek megújuló energiát, de nem az uniós jogi kereten alapulnak. A 2026 óta hatályban lévő új jogszabályokban **elfogadták** az energiaközösségek egységes fogalom meghatározását, amely kiterjed mind a megújulóenergia-közösségekre, mind a helyi energiaközösségekre. **Lengyelország** a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek fogalom meghatározásait egyetlen fogalom – a „helyi energiaközösségek” fogalma – alatt **ültette át**, hogy elkerülje a hasonló tevékenységeket folytató energiaközösségek két külön fogalom meghatározását. Emellett használ még két régebbi nemzeti jogi fogalmat, az **energiaszövetkezeteket** és az **energiaklasztereket**, amelyek hasonlóak az energiaközösségekhez, de nem az uniós jogi kereten alapulnak, továbbá sajátos jogállású szervezeti struktúrákat³ („kollektív termelő-fogyasztók”, „virtuális termelő-fogyasztók” és „bérlő-termelő-fogyasztók”) is.
- 20** Jelentésünkben az egyszerűség kedvéért a „közösségek” kifejezést használjuk a négy ellenőrzött tagállam energiaközösségeire, köztük a holland szövetkezetekre, valamint a lengyel szövetkezetekre és klaszterekre is, mivel azok hasonló célokat szolgálnak, még akkor is, ha nem felelnek meg a hivatalos uniós fogalom meghatározásoknak.
- 21** Fókuszcsoportjainkban (lásd: **1. melléklet**) a résztvevők fele nem találta egyértelműnek az energiaközösségek nemzeti fogalom meghatározásait (lásd: **4. ábra**).

³ Life Loop, ConnectHeat, Comanage, Tandems, *Enabling frameworks for energy communities: a state of play*, Energy Cities, 2025, 24. o.

4. ábra | A válaszadók fele úgy véli, hogy az energiaközösségek tagállami fogalom meghatározásai nem egyértelműek

Ön szerint kellően egyértelműek az energiaközösségek tagállami fogalom meghatározásai?

Igen Nem Nem tudom A fókuszcsoportok résztvevőitől kapott válaszok száma

Forrás: Európai Számvevőszék, a fókuszcsoportok alapján.

- 22** Elemzésünk azt is kimutatta, hogy az uniós irányelvek lehetővé teszik a lakosság számára, hogy alternatív szervezeti modelleket használjanak a megújulóenergia-közösségekéhez és a helyi energiaközösségekéhez hasonló tevékenységek – például a kollektív önellátás – céljára, de ezeknek eltérőek a létrehozási követelményeik, irányításuk, céljuk és az előnyökhöz való hozzáférésük módja. Ez a változatosság rugalmasságot biztosít, de meg is nehezítheti az energiaközösségek kiépítését. Ez különösen fontos a többlakásos épületek esetében, amelyek **2023-ban az uniós lakosság 48%-ának** adtak otthont, és ahol már adott a lakók kollektív szerveződése (lásd: **2. háttérmagyarázat**). A Bizottság nem adott ki olyan iránymutatást, amely tisztázná a lakástulajdonosok számára rendelkezésre álló különböző lehetőségeket – az egyszerű kollektív önellátástól a teljesen kiépült energiaközösségig –, és lehetővé tenné a megalapozott döntéshozatalt és az energiaközösségekben való részvétel támogatását. Lengyelország és Románia úgy véli, hogy egy ilyen iránymutatás hasznos lenne.

2. háttérmagyarázat

Energiaközösségek többlakásos épületekben

A többlakásos épületek **nagy felületeket kínálnak szolárpanelek telepítésére**. A RED II irányelv lehetővé teszi a lakástulajdonosok számára, hogy „együttesen eljáró termelő-fogyasztóként” járjanak el, amelynek keretében az „ugyanazon épületben vagy többlakásos lakóépületben” lakó több fogyasztó megszervezheti, hogy megújuló energiaforrásokból saját termelésű villamos energiát állítson elő, fogyasszon, tároljon és értékesítsen. A tagállamok szabadon engedélyezhetik az ilyen megállapodásokat anélkül, hogy az érintetteknek jogi személyt kellene létrehozniuk. A négy ellenőrzött tagállamban a lakástulajdonosok összefoghatnak a következő célokból:

- megújulóenergia-létesítmények telepítése;
- az energia megosztása, akár úgy, hogy a közös területek számára termelt energiát a lakosok számláinak csökkentésére használják fel, akár úgy, hogy a termelt energiát – vagy az energia értékesítéséből származó előnyöket – a lakók között osztják el;
- a megtermelt energia értékesítése.

Ugyanazok a fogyasztók ezenfelül más további célokból is összefoghatnak, vagy az energiaközösség létrehozásába más épületeket vagy kisvállalkozásokat is bevonhatnak. Ehhez jogi személy létrehozására van szükség. A Bizottság szerint a meglévő tulajdonosi társulást – az arra szolgáló jogi struktúrát, hogy közösen lépjenek fel és a közös területeket kezeljék – nem regisztrálhatják energiaközösséggé, mivel az ilyen társulásokban való tagságot jogszabály írja elő. Ezzel szemben az energiaközösség létrehozása során a tagság önkéntes és nyitott. Ehelyett – a háztulajdonosokhoz hasonlóan – teljesen új, különálló jogi személyt kellene létrehozniuk. A lakástulajdonosok számára nem feltétlenül egyértelmű, hogy egy másik adminisztratív struktúra létrehozására is szükség van a meglévő épületkezelés mellett. Ez megterhelőnek tűnhet, és hátráltathatja az energiaközösségek elterjedését.

23 Az energiaközösségek nem egyértelmű uniós meghatározásai, e fogalmak következtlen használata két ellenőrzött tagállamban, valamint a megújulóenergia-létesítmények közös kiépítésére, az előállított energia megosztására vagy a többlet villamos energia értékesítésére a lakosság rendelkezésére álló különböző szervezeti modellek egyértelműségének hiánya azzal a kockázattal jár, hogy a lakosság óvakodik a részvételtől. Ezek emellett késleltethetik is az energiaközösségek létrehozását.

Túlbecsülték az energiaközösségek megújulóenergia-termeléshez való várható hozzájárulását

- 24** A RED II irányelv 2016. évi hatásvizsgálatában a Bizottság egy tanácsadó (a CE Delft)⁴ tanulmánya alapján kijelentette, hogy az Unióban 2030-ra több mint 50 GW szélenergia és több mint 50 GW napenergia lehet energiaközösségek tulajdonában, ami a telepített kapacitás 17%-ának, illetve 21%-ának felel meg. A Bizottság várakozásai az energiaközösségek tág fogalmán alapultak, mivel az irányelvek uniós fogalommeghatározásait ekkor még nem fogadták el. Kilenc évvel később ellenőriztük, hogy ez a becslés reális-e.
- 25** Az **5. ábra** az ellenőrzött tagállamok energiaközösségeinek 2024. évi nap- és szélenergia-termelési kapacitását mutatja be. **Lengyelországban** és **Olaszországban** 2025 januárjában a napenergia-termelési kapacitás mintegy 0,1%-át és a szélenergia-termelési kapacitás 0,01%-át adták energiaközösségek. Hozzájárulásuk **Hollandiában** ennél magasabb volt: 1,5% és 3,2%. E közösségek együttes energiatermelése egy **holland** nagyváros, illetve egy **lengyel** vagy **olasz** kisváros villamosenergia-szükségletét biztosítaná. **Romániában** az egyetlen energiaközösség nem termel villamos energiát.

⁴ CE Delft, *The potential of energy citizens in the European Union*, 2016. szeptember.

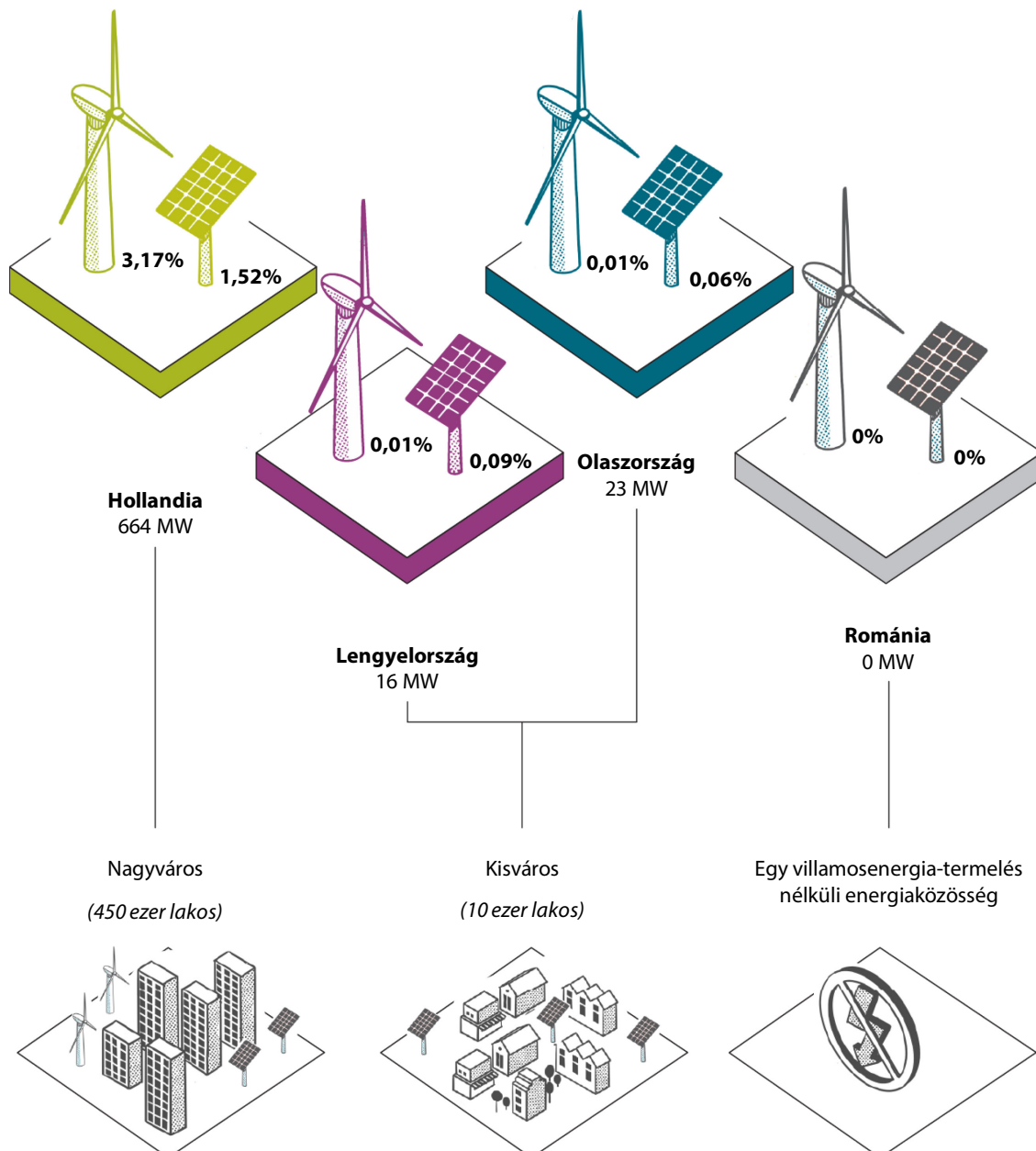
5. ábra | Az energiaközösségek hozzájárulása a nap- és szélenergia-kapacitáshoz az ellenőrzött tagállamokban (2024)

Az energiaközösségek tulajdonában lévő szárazföldi és tengeri szélenergia-termelési kapacitás százalékos aránya tagállami szinten

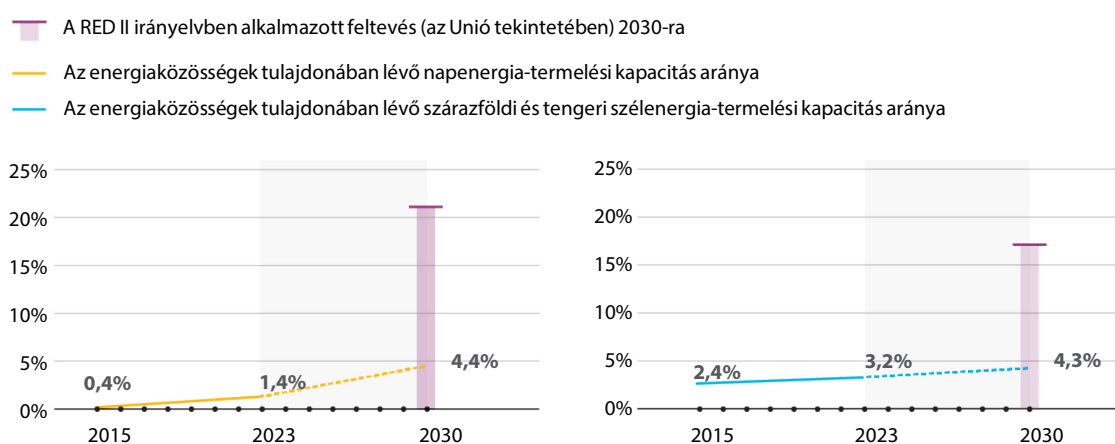
Az energiaközösségek tulajdonában lévő napenergia-termelési kapacitás százalékos aránya tagállami szinten

Forrás: Európai Számvevőszék, az Eurostat adatai, a lengyelországi Nemzeti Szabályozó Hatóság és Éghajlat- és Környezetvédelmi Minisztérium, a hollandiai [Hier Alapítvány](#), az olaszországi Gestore dei Servizi Energetici (GSE) és a romániai Energiaügyi Minisztérium alapján.

26 2024-ben a CE Delft⁵ 2023. évi adatainak felhasználásával **négy előrejelzést adott ki** a 2030-ig **Hollandiában** az energiaszövetkezetekben rejlő lehetőségekről. A holland energiaszövetkezetek mára jól fejlettek, ami megbízhatóbbá teszi az előrejelzést, mint a **Bizottság 2016. évi hatásvizsgálatában**. Elemzésünk (lásd: **6. ábra**) szerint 2030-ban **Hollandiában** az energiaszövetkezetek **a napenergia-termelési kapacitáshoz mintegy 4,4%-ban, a szélenergia-termelési kapacitáshoz pedig mintegy 4,3%-ban** járulhatnak hozzá, ami messze elmarad a 2016-ban becsült 21, illetve 17%-tól.

6. ábra | Az energiaközösségek tulajdonában lévő megújulóenergia-termelési kapacitás aránya Hollandiában

Megjegyzés: A CE Delft elemzését kiigazítottuk a nemzeti tengeri szélenergia-kapacitás hozzáadásával (amely eredeti tanulmányukban nem szerepelt), és azzal a feltevéssel éltünk, hogy az energiaszövetkezetek a magas költségek miatt nem rendelkeznek ilyen eszközökkel. A CE Delft szerinti legrealisabb forgatókönyvet alkalmaztuk.

Forrás: Az Európai Számvevőszék elemzése a következők alapján: *The potential of energy citizens in the European Union*, CE Delft, 2016; *Potential energy communities. Study into the potential of energy communities in the Netherlands*, CE Delft, 2024; *Electricity production capacities for renewables and wastes*, Eurostat, 2025; *Development Framework for Offshore Wind Energy*, a holland minisztertanács megbízásából, 2022.

27 Összefoglalva úgy véljük, hogy a **RED II irányelv 2016. évi hatásvizsgálata** túlzottan optimista előrejelzést adott az energiaközösségeknek a megújulóenergia-termelési kapacitáshoz való várható hozzájárulásáról.

⁵ CE Delft, *Potential energy communities. Study into the potential of energy communities in the Netherlands*, 2024. október.

Az uniós célkitűzés ambiciózus, de nem releváns, nem mérhető, és hiányzik mögüle a tagállami támogatottság

- 28** A Bizottság egy, az energiaközösségekre vonatkozó célkitűzést is belefoglalt az **uniós napenergia-stratégiába**: „Az EU és a tagállamok együttműködnek a következők érdekében: [...] 2025-ig minden 10 000 főt meghaladó népességű településen legalább egy megújulóenergia-alapú energiaközösség létrehozása”. Kifejtette, hogy ez a célkitűzés egy politikai iteratív folyamat eredménye. Kialakítása során figyelembe vette az Európai Parlament véleményét⁶, valamint a REScoop.eu és az Energy Cities **állásfoglalását**⁷ is, amelyeket az érdekelt felekkel az uniós napenergia-stratégiáról folytatott konzultáció során kért ki. Sem az uniós napenergia-stratégiában, sem a 2016. évi hatásvizsgálatban, sem bármely más nyilvános vagy belső bizottsági dokumentumban nem találtunk indokolást arra nézve, hogyan határozták meg a Bizottság által javasolt uniós célkitűzést.
- 29** Értékeljük, hogy ez a célkitűzés konkrét, mérhető, megvalósítható, releváns és határidőhöz kötött-e (SMART). Megállapításunk szerint az uniós célkitűzés ambiciózus, ami azt mutatja, hogy az Unió támogatja az energiaközösségek fejlesztését. A célkitűzés emellett **konkrét** (a megújuló energiaforrásokon alapuló energiaközösségek száma) és **határidőhöz kötött** (2025-ig).
- 30** A célkitűzés azonban **nehezen mérhető**: az abban használt „megújulóenergia-alapú energiaközösségek” kifejezés nem igazodik az energiaközösségek hivatalos uniós fogalommeghatározásaihoz (lásd: **18.** bekezdés). A Bizottság szerint a célkitűzés a megújulóenergia-közösségekre vonatkozik, de azokra a helyi energiaközösségekre is, amelyek megújuló villamos energiát állítanak elő. Ezenkívül nincs olyan iránymutatás, amely meghatározná, hogy mit kell magában foglalnia a célkitűzésnek – például azt, hogy kiterjed-e az energiaközösségek különböző tagállami fogalommeghatározásaira, például a **hollandiai** és **lengyelországi** energiaszövetkezetekre (lásd: **19.** bekezdés) vagy a kollektív önellátás egyéb szervezeti formáira is.

⁶ A Zöldek/Európai Szabad Szövetség képviselőcsoport *Von der Leyen elnökhöz intézett levele*, 2022, 2–3. o.

⁷ REScoop.EU és Energy Cities, *Position paper on Consultation on the EU solar strategy - common response*, 2022.

31 A Bizottság továbbá nem elemezte, hogy ez a célkitűzés **megvalósítható** volt-e. Azt is megállapítjuk, hogy a közösségek által élvezhető várható előnyök tekintetében nem kellőképpen **releváns** (lásd: **2. ábra**): például nem számszerűsíti a részt vevő lakosság létszámát, és nem méri a megújulóenergia-termelési kapacitást sem. E két szempont figyelembevételére és nyomon követésére jobban rávilágítana arra, hogy a lakosság hogyan járul hozzá az energetikai átálláshoz. Ezekkel a szempontokkal már a Bizottság hatásvizsgálata is foglalkozott, és azokat néhány tagállam nyomon követi (lásd: **3. háttérmagyarázat**). A REScoop.eu⁸ azt is jelezte, hogy a jelenlegi monitoringrendszer nem nyújt elegendő tájékoztatást arról, hogy az energiaközösségek mennyiben járulnak hozzá a megújulóenergia-termeléshez vagy a lakosság energetikai átállásában való szerepvállalásának növeléséhez.

3. háttérmagyarázat

Olyan tagállamok, amelyek nyomon követik a közösség tagjainak számát és a megújulóenergia-termelési kapacitást (példák)

Hollandiában egy kormányzati társfinanszírozású alapítvány, a HIER nyomon követi a közösség tagjainak számát és a megújulóenergia-termelési kapacitást, illetve becsléseket készít ezekről (az előző évre vonatkozó számadatot használ vagy kisszámú csoportot vesz figyelembe).

Olaszországban a megújuló energia előmozdításával foglalkozó nemzeti ügynökség (GSE) nyomon követi az egyes közösségek termelési kapacitását és típusát, a tagok személyes adatait, valamint más adatokat, például a tárolási kapacitást.

Lengyelországban a Nemzeti Agrártámogatási Központ az egyes energiaközösségek tagjainak számát, valamint a termelési kapacitást és típust kíséri figyelemmel.

Forrás: A Hier weboldala; a GSE weboldala; a Nemzeti Agrártámogatási Központ weboldala.

32 Az **irányítási rendelet**⁹ előírja a tagállamok számára, hogy nemzeti energia- és klímaterveikbe „*adott esetben [... építsenek be] más nemzeti ütemterveket és célkitűzéseket*”, beleértve a megújulóenergia-közösségekre vonatkozókat is. Ellenőriztük, hogy a kormányok beépítették-e az uniós célkitűzést a nemzeti energia- és klímaterveikbe.

⁸ REScoop.eu, *Response to the Commission's call for evidence on the Citizens Energy Package*, 2025. szeptember, 18. o.

⁹ (EU) 2018/1999 **rendelet** az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, I. melléklet.

33 Megállapítottuk, hogy a Bizottság iránymutatása¹⁰ a rendelet megfogalmazásával összhangban opcionálissá tette az energiaközösségekre vonatkozó célkitűzések beillesztését a nemzeti energia- és klímatervekbe. Ennek eredményeként csak **Olaszország** és **Lengyelország** tüntetett fel tervében az energiaközösségekre vonatkozó célokat (lásd: [4. háttérmagyarázat](#)), és ezek sem voltak teljes mértékben összhangban az uniós célkitűzéssel. A nemzeti energia- és klímatervek tervezeteire vonatkozó bizottsági ajánlások nem foglalkoztak az energiaközösségek célkitűzéseivel kapcsolatos hiányosságokkal (amennyiben azok hiányoztak vagy nem voltak összhangban egymással), mivel az [irányítási rendelet](#) értelmében a nemzeti célkitűzések meghatározása jogilag nem szükséges.

4. háttérmagyarázat

Az energiaközösségekre vonatkozó célok Olaszországban és Lengyelországban

Olaszország nemzeti energia- és klímatervében szerepel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) 2,2 milliárd euró összegű intézkedése, amely a kollektív önellátásra és a megújulóenergia-közösségekre irányul az ötezer főnél kevesebb lakosú településeken, azzal a céllal, hogy 2026-ig legalább 2 GW megújulóenergia-kapacitást fejlesszenek ki. Ez azonban nem igazodik a tízezer lakos feletti településekre vonatkozóan meghatározott uniós célkitűzéshez, továbbá nem határoz meg célértéket a közösségek számára vonatkozóan. 2025 júliusában **Olaszország** a legfeljebb ötvenezer lakosú településekre is [kiterjesztette](#) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz célértékét.

Lengyelország becslése szerint 2030-ra hozhatna létre 300 energiaközösséget – ez a 881 több mint tízezer lakosú lengyel település egyharmadának felel meg –, nem pedig 2025-re, ahogy az az uniós célkitűzésben szerepel.

Forrás: Végleges aktualizált [olasz nemzeti energia- és klímaterv](#), 2024. június; az aktualizált [lengyel nemzeti energia- és klímaterv](#) tervezete, 2024. március (a végleges aktualizált nemzeti energia- és klímatervet nem tették közzé).

¹⁰ Európai Bizottság: [A Bizottság közleménye – Iránymutatás a tagállamok számára a 2021–2030-as időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervek aktualizálásához](#), 2022; Magyarózó jegyzetekkel ellátott sablon az irányítási rendelet I. mellékletében (I. rész, A. szakasz) az aktualizált nemzeti energia- és klímatervek elkészítéséhez.

34 Összességében azt állapítottuk meg, hogy a Bizottság az energiaközösségekre vonatkozó uniós célkitűzést az érdekelt felekkel folytatott konzultációra alapozta, azonban nem találtunk indokolást arra nézve, hogy ezt a célkitűzést hogyan határozták meg. Bár a célkitűzés ambiciózus, konkrét és határidőhöz kötött, nem teljes mértékben releváns és nehezen mérhető, továbbá a Bizottság nem elemezte, hogy megvalósítható-e. Emellett a tagállamok nemzeti energia- és klímatervei nem tükrözik teljes mértékben az uniós célkitűzést, ami alacsony nemzeti szerepvállalásra enged következtetni. Ezek a hiányosságok gyengíthetik az uniós szakpolitika eredményességét.

A nyomon követés nem teljes körű, és nem valószínű, hogy a 2025-re kitűzött uniós cél teljesülni fog

35 Értékeljük, hogy a Bizottság megbízható és következetes adatokon alapuló monitoringrendszer hozott-e létre az uniós célkitűzés megvalósulásának nyomon követésére, összhangban a [Bizottság azon kötelezettségvállalásával¹¹](#), hogy „*évente nyomon fogja követni a kezdeményezés végrehajtása terén elért eredményeket*”. Ellenőriztük azt is, hogy beszámolt-e az e célkitűzés tekintetében elért eredményekről.

36 Megállapítottuk, hogy 2024-ben a Bizottság az energiaközösségek számának nyomon követése érdekében az energiaközösségek eseti nyilvántartására támaszkodott, amelyet egy vállalkozó állított össze. Ez a nyilvántartás magában foglalja a nem az uniós fogalommeghatározások szerint létrehozott közösségeket, például a mintegy 700 **holland** energiaszövetkezetet (lásd: **19.** bekezdés), valamint – például **Lengyelországban** – a kollektív önellátás különböző szervezeti koncepcióit is. Nem határozza meg továbbá, hogy mely közösségek „megújulóenergia-alapúak”. A Bizottság tisztában van ezekkel a hiányosságokkal, és azt tervezi, hogy a nyilvántartást a [polgári energiaügyi tanácsadó központ](#)on keresztül helyesbíti. Ez a központ egy uniós kezdeményezés, amely technikai segítséget nyújt a lakosságnak és a helyi érdekelt feleknek, például az energiaközösségeknek. A Bizottság nem követte figyelemmel, hogy az energiaközösségek száma hogyan viszonyul az elhelyezkedésük szerinti települések lakosságához, hogy nyomon kövesse az uniós célkitűzés terén elért eredményeket. Erre a tervek szerint 2026-ban, a célkitűzés tekintetében meghatározott határidő után kerül majd sor. 2025 decemberéig a Bizottság nem tett közzé jelentést az uniós célkitűzés megvalósítása terén elért eredményekről.

¹¹ Európai Bizottság, [Uniós napenergia-stratégia, COM\(2022\) 221.](#)

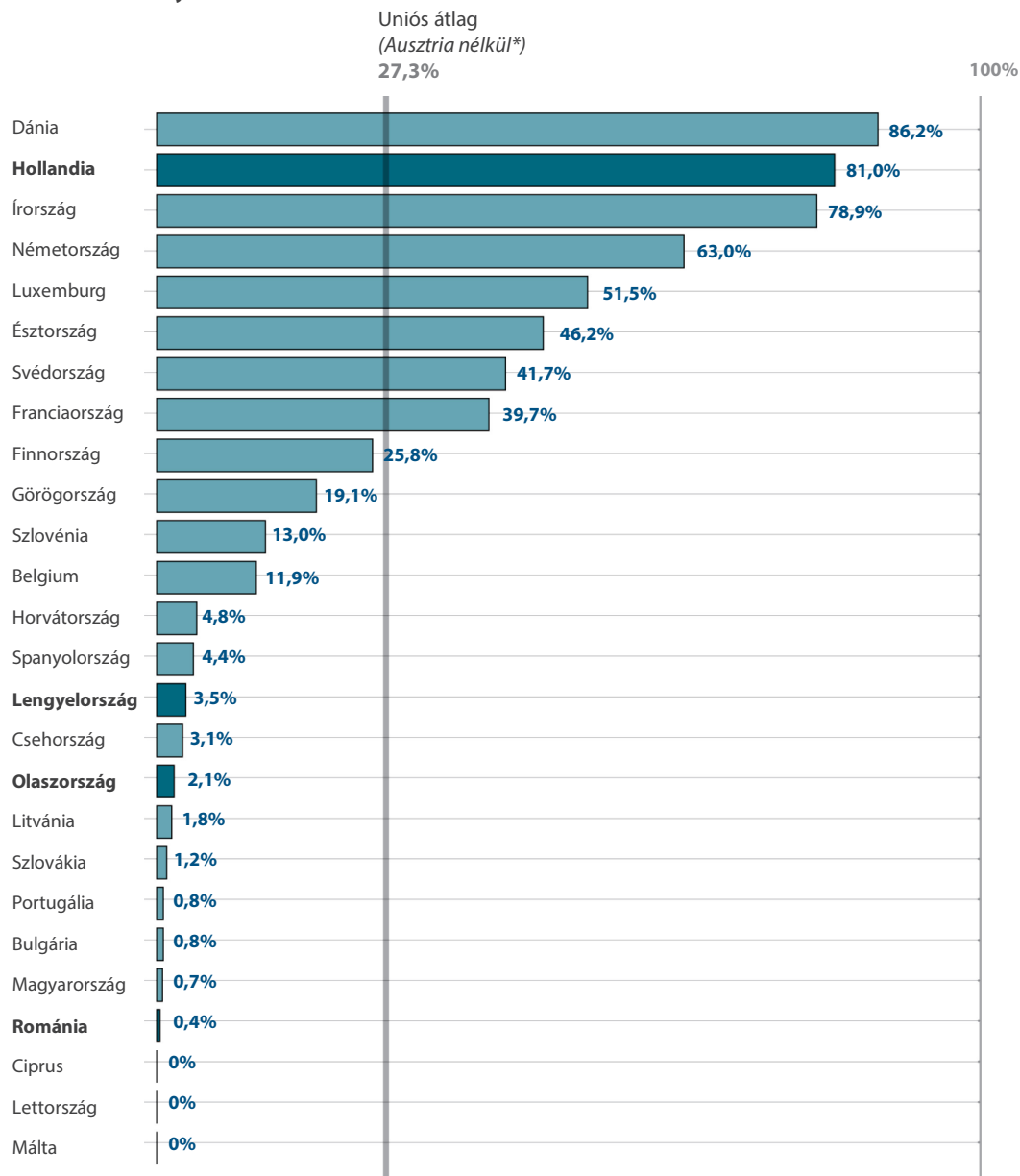
- 37** Megállapítottuk, hogy az ellenőrzött tagállamok egyike sem követi nyomon az uniós célkitűzés felé tett nemzeti előrehaladást azáltal, hogy figyelemmel kíséri az energiaközösségek száma és a települések lakosság száma közötti arányt. **Lengyelország** és **Olaszország** nyilvántartást vezet, ellenőrzi, hogy a közösségek megfelelnek-e a nemzeti jogi követelményeknek, és hetente vagy havonta frissíti nyilvántartását. **Hollandiában** a **HIER**¹² évente frissíti az energiaszövetkezetek jegyzékét, amellett ellenőrzi alapszabályukat és tevékenységi státuszukat. **Románia** semmiféle regisztrációs rendszert vagy nyilvántartást nem vezet a közösségekről. Ezenkívül sem **Hollandia**, sem **Lengyelország** nem adott ki iránymutatást annak tisztázására, hogy a nem az uniós fogalommeghatározások szerint létrehozott szövetkezeteket ugyanúgy kell-e nyilvántartásba venni (lásd: **30.** bekezdés). Bár a Bizottság nyújtott némi iránymutatást¹³ a tagállamoknak a közösségek nyilvántartásba vételéhez, ez az iránymutatás nem összpontosított kellő mértékben az uniós szintű nyomon követéshez szükséges alapvető elemekre (például arra, hogy ezek a közösségek megújulóenergia-alapúak-e).
- 38** A megbízható és következetes adatokon alapuló szisztematikus nyomon követés hiánya hátráltatja a nemzeti és uniós hatóságokat abban, hogy értékeljék az uniós célkitűzés felé tett előrehaladást, korrekciós intézkedéseket hozzanak, ha a célkitűzés valószínűleg nem teljesül, és ennek megfelelően kiigazítsák a szakpolitikákat.
- 39** Ellenőriztük, hogy az Unió 2025 elején jó úton halad-e a célkitűzés elérése felé. Bekértük az összes tagállamra kiterjedő jegyzéket, amelyet a Bizottság 2024 novemberében kapott kézhez. Bár vannak korlátai (lásd: **36.** bekezdés), úgy véljük, hogy ez a közösségek jelenleg rendelkezésre álló legjobb jegyzéke. Ezt az ellenőrzött országoktól 2025 márciusában gyűjtött adatokkal aktualizáltuk. Végezetül feltérképeztük a több mint 10 000 lakosú településeken működő közösségeket, hogy felmérjük az uniós célkitűzés megvalósítása terén elért eredményeket.
- 40** Amint azt a **7. ábra** mutatja, Dánia, **Hollandia** és Írország jó eredményeket ért el az uniós célkitűzés megvalósítása terén. Más országok kevésbé voltak előrehaladott állapotban: **Lengyelországban**, **Olaszországban** és **Romániában** például a 10 000 feletti lakosságú településeknek csak kevesebb mint 10%-a rendelkezett energiaközösséggel. Az Unió átlagosan a célkitűzésének mintegy 27%-át érte el.

¹² HIER, *Lokale Energie Monitor*, 2024.

¹³ Lásd például: Európai Bizottság, *A roadmap to developing a policy and legal framework that enables the development of energy communities*, 40–44. o.

7. ábra | Az uniós napenergia-stratégia célkitűzése felé tett előrelépés

A legalább egy megújulóenergia-közösséggel rendelkező, 10 ezer lakos feletti települések százalékos aránya

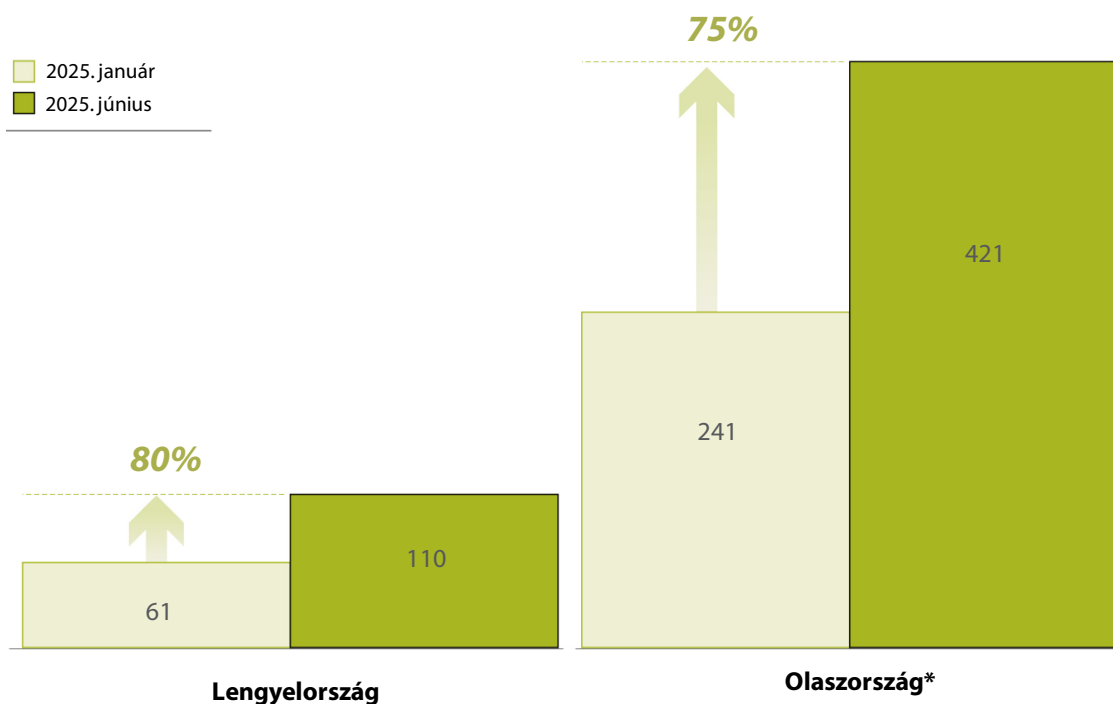

* A TANDEM adatbázis nem tartalmazott az osztrák energiaközösségekre vonatkozó helymeghatározási adatokat.

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2024. novemberi, majd a holland, lengyel, olasz és román nemzeti nyilvántartásokból származó adatokkal 2025 márciusában frissített TANDEM-jegyzék, valamint az Eurostat helyi közigazgatási egységekre vonatkozó, a sokaságot közigazgatási egységenként bemutató 2023. évi adatbázisa alapján.

41 Mindazonáltal **Lengyelországban** és **Olaszországban** 2025 januárja és júniusa között gyors ütemben – 80%-kal, illetve 75%-kal – nőtt az energiaközösségek száma (lásd: **8. ábra**). **Hollandiában** eleve magas volt, ezért viszonylag stabil maradt a szövetkezetek száma (2023-ban 688, 2024-ben 702; 2025-ös adatok még nem állnak rendelkezésre), **Romániában** pedig egyáltalán nem változott a helyzet (egy energiaközösség). Ez a dinamikus növekedés optimizmusra ad okot az energiaközösségek további fejlődését illetően. Bár közvetlen ok-okozati összefüggés nem állapítható meg, a **lengyelországi** pénzügyi ösztönzők (például a hálózati díjak csökkentése) és az **olaszországi** intézkedések (többek között az RRF-támogatások, a működési szabályok, a jobb iránymutatás, az egyszerűsített nyilvántartásba vétel, a kiterjesztett támogathatóság és a szélesebb körű energiamegosztási területek) valószínűleg hozzájárultak az energiaközösségek számának növekedéséhez.

8. ábra | Az energiaközösségek számának alakulása 2025 januárja és júniusa között

* A „konfigurációk”, azaz a különböző településeken energiaközösséget alkotó csoportok száma

Forrás: Európai Számvevőszék, a lengyel és olasz nyilvántartások alapján.

Az ellenőrzött tagállamok nem teremtették meg az energiaközösségek kifejlesztéséhez szükséges valamennyi feltételt

Az uniós irányelvek átültetése hiányos

- 42** A tagállamoknak az IMED-irányelvet 2020. december 31-ig, a RED II irányelvet pedig 2021. június 30-ig kellett átültetniük. A Bizottság feladata az uniós jog tagállamok általi alkalmazásának felügyelete és a szabályok betartásához szükséges intézkedések meghozatala. Ellenőriztük, hogy a kormányok időben átültették-e a két irányelvet, és a Bizottság orvosolta-e a késedelmeket vagy a nem megfelelő átültetést.
- 43** Megállapítottuk, hogy az általunk ellenőrzött négy tagállam saját bejelentése szerint teljes körűen átültette mind a RED II, mind az IMED-irányelvet. Nyilatkozataikat azonban az átültetési határidők után öt hónapostól közel négy évesig terjedő késedelemmel tették meg. A Bizottság átültetési ellenőrzései szerint 2025 júliusáig a négy ellenőrzött tagállam közül csak **Olaszország** igazolta mindkét irányelv valamennyi energiaközösségekre vonatkozó cikkének átültetését. **Lengyelország** és **Románia** bizonyította, hogy az IMED-irányelv valamennyi rendelkezését átültették, a RED II irányelv esetében azonban ez nem történt meg.
- 44** A Bizottság az átültetés hiánya kapcsán felszólító leveleket és indokolással ellátott véleményeket bocsátott ki. 2025 júniusáig azonban a Bizottság a fennmaradó négy átültetési hiányosság (**Hollandia**, **Lengyelország** és **Románia** esetében a RED II irányelv, **Hollandia** esetében pedig az IMED-irányelv átültetésének elmulasztása) közül egyet sem utalt az Európai Bíróság elé.
- 45** A hiányos vagy késedelmes átültetés nem csupán az irányelvek jogalkotói szándéka ellen dolgozik, de egyben bizonytalanságot is teremt az energiaközösségi kezdeményezésekben részt venni vagy ilyen kezdeményezéseket indítani kívánó érdekelt felek számára.

Az ellenőrzött tagállamoknak csak fele számolt be az akadályok – kötelező – nemzeti értékeléséről

- 46** A RED II irányelv előírja, hogy a kormányoknak fel kell mérniük a megújulóenergia-közösségek fejlesztésének akadályait és lehetőségeit. Ezeknek az értékeléseknek tájékoztatniuk kell az Európa-szerte az energiaközösségek előtt álló akadályokról, és támogatniuk kell a tényeken alapuló nemzeti szintű szakpolitikai döntéshozatalt. Ellenőriztük, hogy az ellenőrzött tagállamok beszámoltak-e értékeléseikről, és elemeztük a meglévő beszámolókat.
- 47** A Bizottság 11 tagállamtól (41%) kapott értékeléseket. Úgy véli azonban, hogy ezek közül több nem felel meg a RED II irányelv követelményeinek: némelyik túl általános (pl. általában ismerteti a megújulóenergia-termelési kapacitást) vagy az előírtnál szűkebb hatókörű (pl. az akadályokat értékeli, de a potenciált nem). A Bizottság ezeket a jelentéseket a következőkre használta fel:
- az [akadályokról és ösztönzőkről](#) szóló jelentés;
 - a [megújulóenergia-irányelv \(IV.\) végrehajtására irányuló összehangolt fellépés](#) ülésén tárgyalandó témák kiválasztása.
- 48** **Hollandiában** a *Hier* Alapítvány 2023-ban és 2024-ben közzétette az [akadályok értékelését](#)¹⁴. 2024 áprilisában a holland hatóságok a [Parlamentnek címzett levélben](#) beszámoltak az ezen akadályok kezelésére tervezett intézkedésekről. A **lengyel** Éghajlat- és Környezetvédelmi Minisztérium 2024-ben tette közzé az előírt [értékelést](#) (lásd: [5. háttérmagyarázat](#)). Az **olasz** Környezetvédelmi és Energiaügyi Minisztérium azt állította, hogy dolgozott egy ilyen értékelés elemein, hivatalos jelentést azonban nem készített és nem is tett közzé. A **Románia** által benyújtott két jelentés csak általánosságban foglalkozik az új megújuló villamosenergia-termelés piacra lépésének akadályával, de nem tárja fel azokat a konkrét akadályokat, amelyekkel az energiaközösségek szembesülnek. Ezenkívül a jelentések nem értékelik a megújulóenergia-közösségek fejlesztésének lehetőségeit.

¹⁴ HIER, [Knelpunteninventarisatie energiecoöperaties](#), 2024.

5. háttérmagyarázat

A lengyel Éghajlat- és Környezetvédelmi Minisztérium által felsorolt akadályok (példák)

- Az energiaközösségekre vonatkozó **jogi keret** széttagolt, több jogalkotási aktusból áll, nincs egyértelmű értelmezése, gyakran változik, és túlzott formalizmus jellemzi. Ez jogbizonytalanságot teremt, és növeli az adminisztratív és szabályszerűséggel kapcsolatos költségeket.
- Az energiaszövetkezetek gyakran szembesülnek késedelmekkel vagy elutasításokkal a hálózatüzemeltetők részéről, amikor a helyi hálózatok rossz állapota miatt **új megújulóenergia-létesítményeket kívánnak csatlakoztatni**.
- A **pénzügyi támogatási rendszereket** elégtelennek, túlságosan összetettnek és nehezen hozzáférhetőnek tekintik. A szövetkezetek korlátozott pénzügyi múltjuk és alacsony hitelképességük miatt nehezen jutnak hitelhez.

Forrás: Európai Számvevőszék, a következő dokumentum alapján: Analysis of Legal, Administrative and Organisational Barriers Hindering the Development of Energy Communities, 2024, Lengyel Éghajlat- és Környezetvédelmi Minisztérium.

49 Megállapítottuk tehát, hogy az ellenőrzött országoknak csak a fele számolt be arról, hogy értékelte az energiaközösségek előtt álló akadályokat és a bennük rejlő lehetőségeket. Ezen értékelések hiányában fennáll a veszélye annak, hogy mind a nemzeti, mind az uniós intézkedések veszítenek eredményességükből, ami lassítja az energiaközösségek terjeszkedését.

Létezik iránymutatás, de szakértői segítség nélkül többnyire nehezen alkalmazható

50 A Bizottságnak iránymutatást kell nyújtania (pl. útmutatók, információcsere-fórumok és képzés formájában) a tagállamok számára az energiaközösségek fejlesztésének támogatásáról. A nemzeti hatóságoknak pedig iránymutatást és eszközöket (pl. sablonokat, képzést, tanácsadási szolgáltatásokat és online tájékoztatást) kell biztosítaniuk annak érdekében, hogy a lakosság, a kisvállalkozások és a helyi hatóságok könnyen létrehozassanak és működtethessenek energiaközösségeket. Megvizsgáltuk, hogy a Bizottság és a tagállamok egyértelmű iránymutatást nyújtottak-e az energiaközösségek fejlesztésének támogatására.

51 Az **Európai Bizottság** rendezvények szervezésével támogatta a nemzeti hatóságokat és az energiaközösségeket (példáért lásd: [6. háttérmagyarázat](#)), és iránymutatást nyújtott például az [energiaközösségek adattárán](#) keresztül: útmutatókat tett közzé az [akadályokról és az ösztönzőkről](#), az [egyablakos ügyintézésről](#) és az [energiamegosztásról](#). A Bizottság 2026-ra néhány frissítést tervez, többek között az akadályokról szóló, az egész Unióra kiterjedő felülvizsgált jelentést és a [polgári energiaügyi tanácsadó központ](#) égisze alatt kiadott új iránymutatást.

6. háttérmagyarázat

Az energiaközösségekkel kapcsolatos bizottsági rendezvények (példák)

Az évente megrendezésre kerülő [lakossági energiafórum](#) lehetővé teszi a fogyasztói kérdésekkel – többek között az energiaközösségekkel – kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét.

A Horizont 2020 keretében társfinanszírozott és 2021-től 2026-ig tartó, a [megújulóenergia-irányelv \(IV.\) végrehajtására irányuló összehangolt fellépés](#)¹⁵ lehetővé teszi az országok számára, hogy megosszák egymással a RED II végrehajtásával kapcsolatos tapasztalataikat.

A Bizottság *ad hoc* szemináriumokat is szervezett, például 2022 májusában az IMED-irányelv helyi energiaközösségekre vonatkozó rendelkezéseiről, 2025 májusában pedig az önellátásról, az aktív felhasználókról és az energiaközösségekről.

52 Az általunk felkeresett négy tagállamban a nemzeti hatóságok összességében elégedettek voltak a Bizottságtól kapott támogatással. Ugyanakkor örömmel fogadnák a bevált gyakorlatok nagyobb mértékű cseréjét és a testre szabott támogatást, például a másodlagos jogszabályok kidolgozása kapcsán.

¹⁵ CA-RES IV, *Concerted Action on the Renewable Energy Directive*, Horizont 2020 projekt, 2021-2026.

- 53** Az energiaközösségek fejlesztésének támogatásához a nemzeti kormányok is szolgáltak iránymutatással. **Hollandia** két szervezetet (**Energie Samen** és **HIER**) társfinanszíroz, amelyek képzéssel, sablonokkal és testre szabott adminisztratív szolgáltatásokkal támogatják az energiaközösségeket. A fókuszcsoportokon keresztül megkérdezett közösségek elegendőnek és az igényeiknek megfelelőnek találták ezt a támogatást. Az általunk felkeresett két közösség azonban – helyi szakértelem hiányában – nehézségekbe ütközött azzal kapcsolatban, hogy időszerű támogatást szerezzen a települési önkormányzatoktól. Ezt a problémát **olaszországi** és **lengyelországi**¹⁶ nem kormányzati szervezetek (NGO-k) is **kiemelték**.
- 54** **Lengyelországban** több program irányult a közösségek fejlődésének elősegítésére (pl. az „Energia a vidéki területeknek” **hitelprogram**, a **RENALDO** projekt és a **COMMENCE iránymutatások**). E kezdeményezések nyomán kézikönyvek, számítási eszközök és képzési anyagok készültek. Az erőfeszítések ellenére a fókuszcsoporton keresztül megkérdezett közösségek fele vagy nem kapott elég támogatást, vagy úgy vélte, hogy az iránymutatás túl összetett. Az általunk felkeresett nem kormányzati szervezetek megerősítették, hogy a támogatás széttagolt, és a szakértelemmel nem rendelkezők számára nehezen érthető.
- 55** **Olaszországban** a GSE honlapja¹⁷ magyarázó videókat, jogi sablonokat és interaktív eszközöket ad közre a közösségek regisztrálásához és működtetéséhez. A nemzeti hatóságok figyelemfelkeltő rendezvényeket is szerveztek. Az energiaközösségekkel és más érdekelt felekkel folytatott megbeszéléseink során kiderült, hogy a közösségek széles körűnek és jól strukturáltak tartották az iránymutatást, de úgy érezték, hogy annak használata gyakran szakmai értelmezést igényel. **Olaszország** 2023-ban nemzeti megfigyelőközpontot hozott létre a bevált gyakorlatok terjesztésére, az azonban ellenőrzésünk időpontjáig nem hozott eredményeket.
- 56** **Romániában** a **nemzeti energiaügyi szabályozó hatóság**¹⁸ kérésre tájékoztatást nyújtott, de célzott tartalom 2025 áprilisában nem volt nyilvánosan elérhető. Emellett egy 42 egyablakos ügyintézési pontból álló hálózat is megkezdte működését 2025-ben. Az Energiaügyi Minisztérium kijelentette, hogy a másodlagos jogszabályok elfogadását követően további iránymutatást fognak kidolgozni.

¹⁶ Life Loop, ConnectHeat, Comanage, Tandems, *Enabling frameworks for energy communities: a state of play*, Energy Cities, 2025, 21. és 24. o.

¹⁷ GSE, *Autoconsumo – elenco delle configurazioni*.

¹⁸ Nemzeti Energiaszabályozó Hatóság (ANRE), anre.ro – Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

57 A Bizottság iránymutatása összességében eredményesen támogatta a tagállamokat és a lakosságot az energiaközösségek fejlesztésében. Hollandiában – ahol már tíz évvel ezelőtt is több mint száz szövetkezet létezett – a nemzeti támogatás jól strukturált, gyakorlatias és könnyen hozzáférhető. Ezzel szemben Lengyelországban, Olaszországban és Romániában a rendelkezésre álló információk széttagoltabbak, illetve nehezebben használhatók fel szakértői támogatás nélkül, ami akadályokat gördít a kialakulóban lévő közösségek elé.

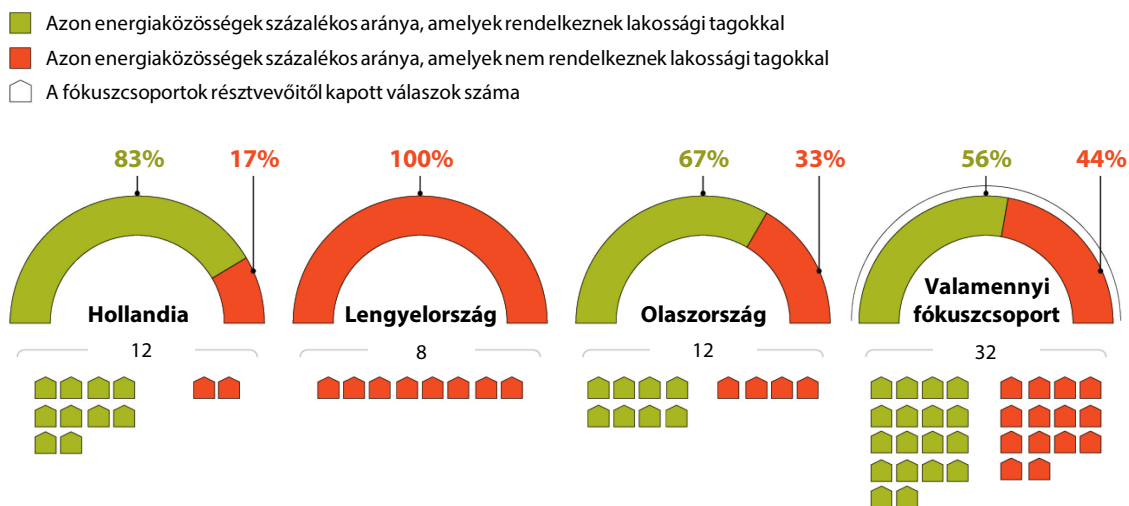
Továbbra is hiányosságok állnak fenn a lakosság szerepvállalásának elősegítése és a kiszolgáltatott helyzetű háztartások bevonása terén

58 A Bizottság energiaközösségekkel kapcsolatos kinyilvánított céljai között van a lakosság részvételének növelése és előnyök biztosítása a kiszolgáltatott helyzetű háztartások számára (lásd: [2. ábra](#)). A RED II irányelvvel összhangban a Bizottságnak és a tagállamoknak biztosítaniuk kellett, hogy a közösségek bevonják a lakosságot. Ha a közösségek inkább a természetes személyek közül választanak tagokat, az segít növelni a megújulóenergia-projektek társadalmi elfogadottságát¹⁹. A RED II azt is előírja a tagállamok számára, hogy tegyék lehetővé a kiszolgáltatott helyzetű háztartásoknak a közösségekhez való hozzáférést. Elemeztük, hogy a Bizottság kiadott-e jogi rendelkezéseket vagy iránymutatást a polgárok és a kiszolgáltatott helyzetű háztartások bevonásának előmozdítása érdekében, és hogy a tagállamok hoztak-e jogszabályokat vagy támogatási intézkedéseket e célból.

¹⁹ Pl. *Effects of trust and public participation on acceptability of renewable energy projects in the Netherlands and China*, ScienceDirect, 2019.

- 59** A Bizottság eredeti jogalkotási javaslata²⁰ tartalmazott egy minimális küszöbértéket a megújulóenergia-közösségekben való lakossági részvételre vonatkozóan, de ezt a követelményt a végleges irányelvben nem tartották meg. A Bizottság értelmező iránymutatása lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy szigorúbb nemzeti fogalom meghatározásokat vezessenek be – például előírják, hogy a szavazati joggal rendelkező tagok legalább 51%-ának természetes személynek kell lennie –, ez azonban nem kötelező. Az irányelv azzal támogatja a kiszolgáltatott helyzetű háztartások bevonását, hogy előírja, hogy azoknak lehetőséget kell kapniuk a megújulóenergia-közösségekhez való csatlakozásra. A Bizottság emellett iránymutatást nyújtott a tagállamoknak²¹ a kiszolgáltatott helyzetű háztartások bevonásáról, de a négy ellenőrzött tagállamban általunk felkeresett érdekelt felek erről nem tudtak. Az iránymutatást emellett nem aktualizálták a közelmúltbeli uniós finanszírozású kutatási munka²² és az olyan szakpolitikai fejlemények, mint például az uniós Szociális Klímaalap létrehozása fényében.
- 60** A fókuszcsoporthoz csatlakozó energiaközösségek mintegy felének vannak lakossági tagjai (lásd: **9. ábra**). 40%-uk nyújt valamiféle támogatást a kiszolgáltatott helyzetű háztartásoknak, többek között napenergiához való ingyenes hozzáférést, pénzügyi támogatást vagy energiatakarékosági tanácsadást (lásd: **10. ábra**).

9. ábra | A megkérdezett energiaközösségek mintegy fele rendelkezik lakossági tagokkal

Forrás: Európai Számvevőszék, a fókuszcsoporthoz alapján.

²⁰ Európai Bizottság, COM(2016) 767, 2016.

²¹ Lásd például: Európai Bizottság, Bizottsági szolgálati munkadokumentum (SWD(2023) 647): *EU guidance on energy poverty*, 2023.

²² Lásd például: *Territorial Analysis of Decentralised Energy Markets*, ESPON.

10. ábra | A megkérdezett energiaközösségek 60%-a nem nyújt támogatást a kiszolgáltatott helyzetű háztartások számára

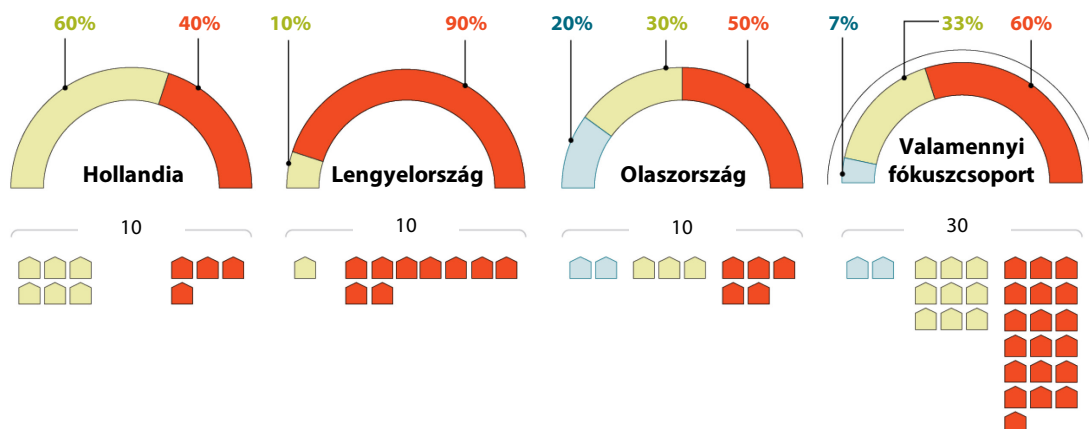
Milyen előnyöket kínálnak a kiszolgáltatott helyzetű háztartásoknak?

■ Pénzügyi előnyök

■ Nem pénzügyi előnyök

■ Semmiféle előny

□ A fókuszcsoporthoz résztvevőtől kapott válaszok száma a Számvevőszék általi megerősítést/korrekciót követően

Forrás: Európai Számvevőszék, a fókuszcsoporthoz válaszai és azok internetes kutatás révén történő megerősítése, illetve helyesbítése alapján.

- 61 Hollandia** nem írja elő az energiaszövetkezetek számára a lakosság bevonását vagy a kiszolgáltatott helyzetű háztartások támogatását. A lakosság bevonására ugyanakkor kínál ösztönzőket: a szövetkezeti energiatermelés támogatási rendszere (lásd: 78. bekezdés) projektenként előírja a résztvevők minimális számát (5 kW termelési kapacitásonként egy résztvevő), valamint azt, hogy minden résztvevőnek egyenlő szavazati joggal kell rendelkeznie. A fókuszcsoporthoz részt vevő holland közösségek 83%-ának voltak lakossági tagjai, és 60%-uk kínált előnyöket a kiszolgáltatott helyzetű háztartásoknak.

- 62** A lengyel jogszabályok nem írják elő a lakosság jelenlétét az energiaszövetkezetekben és -klaszterekben, illetve a helyi energiaközösségekben. A legtöbb energiaközösség valójában kizárólag jogi személyekből áll. A 94 szövetkezetből vett 20 tagú véletlenszerű mintánkban csak a szövetkezetek 10%-a rendelkezett lakossági tagokkal. A 2025 augusztusában közzétett [lengyel nyilvántartás](#) arról számolt be, hogy a 127 szövetkezetnek átlagosan 3–4 tagja volt: ez az alacsony szám azt mutatja, hogy az intézményi érdekelt felek túlsúlyban vannak a lakossággal szemben. [2024. évi kutatások](#)²³ szintén azt jelezték, hogy a lakosság részvétele túl alacsony. A kiszolgáltatók helyzetű háztartások bevonását illetően nincs külön rendelkezés. A fókuszcsoportokban részt vevő lengyel közösségek egyikének sem voltak lakossági tagjai, és csak egyikük kínált nem pénzügyi előnyöket a kiszolgáltatók helyzetű háztartásoknak.
- 63** Olaszország jogszabályban nem írja elő sem a lakosság részvételét az energiaközösségekben, sem pedig a kiszolgáltatók helyzetű háztartások támogatását. 2025 májusában az egyének megújulóenergia-közösségekben való részvételének ösztönzése érdekében Olaszország az egyénekre is kiterjesztette az RRF-ből finanszírozott létesítményekből származó megosztott energia teljes prémiumdíjára való jogosultságot; korábban ez a jogosultság az állami és nonprofit szervezetekre korlátozódott²⁴. A fókuszcsoportjainkon keresztül megkérdezett **olasz** közösségek kétharmadának voltak lakossági tagjai, és a közösségek fele nyújtott támogatást a kiszolgáltatók helyzetű háztartásoknak. Két olyan régiót is találtunk, ahol az Európai Regionális Fejlesztési Alap mechanizmusai ösztönzik a kiszolgáltatók helyzetű háztartások bevonását: az [egyik](#)²⁵ többletpontokkal jutalmazza a társadalmi befogadással foglalkozó projektjavaslatokat, a [másik](#)²⁶ pedig növeli a kiszolgáltatók csoportokat is bevonó energiaközösségek támogatási összegét.
- 64** Az egyetlen **romániai** energiaközösség tagjainak 95%-a lakossági tag. Nincs olyan nemzeti jogszabály, amely előmozdítaná a lakosság bevonását. 2025 novemberében **Románia** olyan [jogszabályt](#) fogadott el, amelynek alapján az energiaközösségek kedvezményes árakat kínálhatnak a kiszolgáltatók helyzetű és energiaszegény fogyasztóknak²⁷.

²³ D. Kostecka-Jurczyk, M. Struś, K. Marak, *The Role of Energy Cooperatives in Ensuring the Energy and Economic Security of Polish Municipalities*, 2024.

²⁴ *Decreto del Ministro dell'ambiente e della sicurezza energetica n° 127*, 2025 május 16., az 1. cikk 1. bekezdése f) pontjának ii. alpontja.

²⁵ Regione Lombardia, *Bando RELOAD CER*, 2025.

²⁶ Regione Lazio, *Avviso pubblico CER – Allegato al Decreto G17990*, 2024.

²⁷ A 2025 november 7-i *59/2025. sz. sürgősségi kormányrendelet*.

65 Lengyelországban, Olaszországban és Romániában a lakosság minimális részvételét biztosító rendelkezések vagy ösztönzők hiánya növeli annak kockázatát, hogy vállalatok vagy önkormányzatok csak az előnyökhöz való hozzáférés érdekében hoznak létre közösségeket. Erre a kockázatra több nem kormányzati szervezet (például a [REScoop.eu](https://rescoop.eu)²⁸) és a román nemzeti szabályozó hatóság²⁹ is rámutatott. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) felhívta a figyelmet arra³⁰, hogy „*túl sok beruházásra kerül sor valódi helyi részvétel vagy megosztott érték nélkül, egy felülről lefelé irányuló modellt erősítve, ami azzal a kockázattal jár, hogy a beruházás a lakosság ellenállásába fog ütközni.*” Az EGSZB azt tanácsolja, hogy az energiátámogatásokat kapcsolják a közösségi részvételhez, és biztosítsák, hogy bérlők és kiszolgáltatott helyzetű fogyasztók is részt vehessenek az energiaközösségekben.

66 Elemzésünk azt mutatja, hogy a lakosság nincsen kellőképpen képviselve a **lengyel** közösségekben, de megfelelően képviseltetik magukat a **holland, olasz és román** energiaközösségekben, bár a jogszabályok nem teszik kötelezővé jelenlétüket. Ami a kiszolgáltatott helyzetű háztartások támogatását illeti, csak **Románia** hozott erre nézve külön jogszabályokat, **Olaszország** pedig ösztönzőket biztosít erre a célra. Bár a Bizottság iránymutatást adott ki a lakosság bevonásáról, a kiszolgáltatott helyzetű háztartások részvételére vonatkozó iránymutatást nem frissítették, és az általunk felkeresett érdekelt felek nem ismerték azt.

Az energiaközösségek mint megújulóenergia-termelők hosszú késedelmeket tapasztalnak a hálózati csatlakozás terén

67 Bár az uniós jog nem határoz meg konkrét határidőket az energiaközösségek hálózathoz való csatlakoztatására, a **RED II irányelv**, az **(EU) 2022/2577 tanácsi rendelet** és az **(EU) 2023/2413 irányelv (RED III)** rendelkezéseket tartalmaz a hálózati csatlakozások különböző kontextusokban történő felgyorsítására vonatkozóan. Ezért előzetes feltevésünk az volt, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők az energiaközösségek hálózati csatlakozási kérelmeit ugyanolyan gyorsan dolgozzák fel, mint más megújulóenergia-termelőkéit, és kiszámítható határidőket határoznak meg és tartanak be a hálózati hozzáférés megadására vonatkozóan.

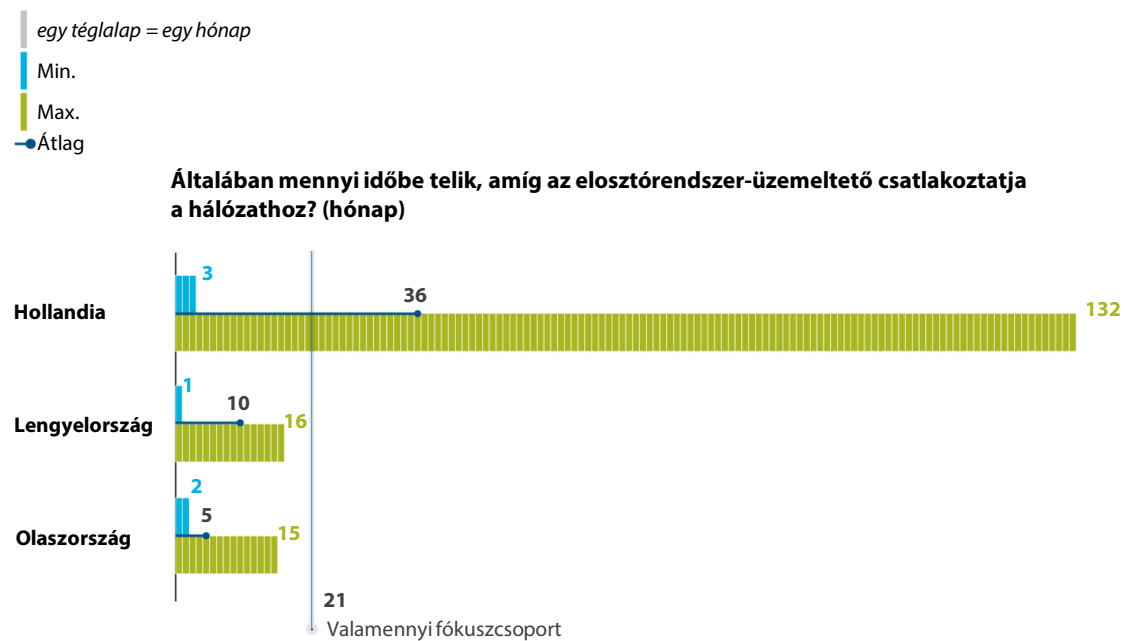
²⁸ REScoop.eu, *Energy communities: building bridges for energy democracy*, 2024. május.

²⁹ ANRE és Romániai Versenyképességi Tanács, *Final report on legislative barriers to connecting new renewable electricity capacities to the National Electricity System*, 2023, 75. o.

³⁰ *Citizens' Energy Package: citizens' engagement, energy communities and prosumerism*, Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, 2025, 4.6. bekezdés.

68 A fókuszcsoporthoz csatlakozó energiaszövetkezetek közel kétéves átlagos csatlakozási időről számoltak be (lásd: [11. ábra](#)).

11. ábra | A megkérdezett energiaközösségek hálózati csatlakozási ideje országonként jelentősen eltér, a leghosszabb késés Hollandiában tapasztalható

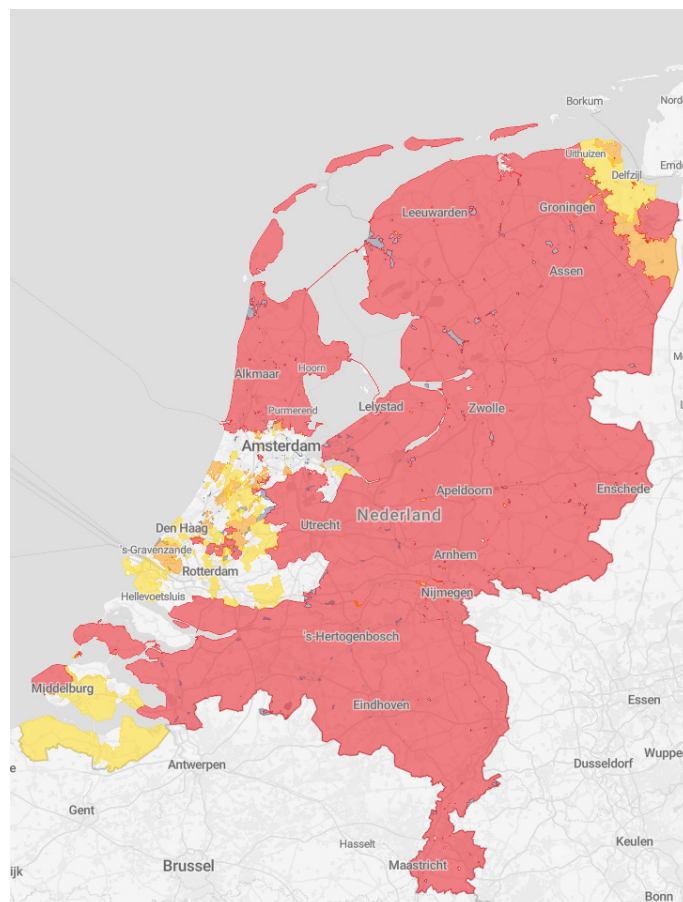

Forrás: Európai Számvevőszék, a fókuszcsoporthoz alapján.

69 A **holland** energiatörvény tiltja a felhasználói kategóriák közötti megkülönböztetést a hálózati csatlakozási kérelmek feldolgozása során. Az 50 kW vagy annál kisebb teljesítményű csatlakozások esetében a hozzáférést 84 napon belül kell megadni, ha nincs szükség feltárássra, ellenkező esetben 126 napon belül. Az elosztórendszer-üzemeltető által készített hálózati szűk keresztmetszeti térkép azonban azt mutatja, hogy az ország nagyobb részében (lásd: [12. ábra](#)) a hálózati szűk keresztmetszetek megakadályozzák a megújulóenergia-projektek – beleértve az energiaközösségek által javasolt projekteket is – időben történő összekapcsolását. Az [akadályokról készített 2024. évi hollandiai értékelés](#) emlékeztet arra, hogy *a villamosenergia-hálózathoz való csatlakozás továbbra is problematikus*. Fókuszcsoportunk résztvevőinek átlagosan 1000 napra (3 évre) volt szüksége a csatlakozáshoz. Ilyen esetekben az elosztórendszer-üzemeltetők várólistára helyezik a kérelmezőket mindaddig, amíg a szűk keresztmetszet meg nem oldódik. Az egyik elosztórendszer-üzemeltető arról számolt be, hogy 2020 és 2024 között az új megújulóenergia-projektek esetében az átlagos csatlakozási idő 210 napról 280 napra (33%-kal) nőtt. 2024-ben [több mint 4 GW megújulóenergia-kapacitás](#) várt csatlakoztatásra³¹: ez a mennyiség hárommillió ember villamosenergia-ellátását tudná biztosítani.

³¹ ABN AMRO, *ESG Economist - Dutch grid delays cost up to EUR 376 million every year*, 2024.szeptember.

12. ábra: | Hálózati szűk keresztmetszetek Hollandiában

Forrás: Partners in Energie, *Capaciteitskaart – Totaal afname*, hozzáférés dátuma: 2025. június. © Netbeheer Nederland, © powered by Esri Nederland, © MapTiler, © OpenStreetMap contributors.

- 70 Lengyelország** a szövetkezetek fejlődésének egyik fő akadályaként az elosztórendszer-üzemeltetők késedelmét vagy elutasítását határozta meg (lásd: [5. háttérmagyarázat](#)). Bár a mikrolétesítményekkel (legfeljebb 50 kW) rendelkező energiaszövetkezetekre 30 napos kedvezményes csatlakozási idő vonatkozik, fókuszcsoportunk résztvevőinek átlagosan 300 napra (10 hónapra) volt szükségük a csatlakozáshoz.
- 71 Olaszország** nem határozott meg konkrét eljárásokat vagy prioritásokat az energiaközösségek számára, bár a hálózatüzemeltetőknek előnyben kell részesíteniük a megújulóenergia-létesítmények csatlakozási kérelmeit, és azokat meghatározott határidőn belül – például a legfeljebb 200 kW teljesítményű napenergia-létesítmények esetében 10 napon belül – fel kell dolgozniuk. Ennek ellenére 2024-ben egy nagy elosztórendszer-üzemeltetőnél 105 nap volt az átlagos csatlakozási idő. Fókuszcsoportunk résztvevői átlagosan 150 napos (5 hónapos) várakozási időről számoltak be a hálózathoz való csatlakozást illetően.

- 72 Romániában** nincs külön eljárás az energiaközösségekre vonatkozóan. 400 kW-nál kisebb kapacitás esetében az elosztórendszer-üzemeltetőknek 20 napjuk van arra, hogy csatlakoztassák az új vagy meglévő termelő-fogyasztókat, amennyiben nincs szükség további munkálatokra. Ellenkező esetben a határidő legfeljebb 62 nap.
- 73** Az általunk felkeresett energiaközösségek arról tájékoztattak, hogy ha a villamosenergia-termelés meghaladja a hálózati kapacitást, az elosztórendszer-üzemeltetők annak ellenére is lekapcsolhatják csatlakozásukat, ha egyébként már rákapcsolódtak a hálózatra. **Lengyelországban** például 2025 első felében [összesen 600 GWh megújuló villamos energia feltöltését akadályozták meg³²](#), ami 2024 azonos időszakához képest 34%-os növekedést jelent. Az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének [becslése](#) szerint a szűk keresztmetszetek 2023-ban 4 milliárd euró veszteséget okoztak az Unióban. A Bizottság Közös Kutatóközpontjának [becslése](#) szerint 2040-ben 111–310 TWh uniós megújuló villamos energia feltöltése hiúsulhat meg hálózati szűk keresztmetszetek miatt.

³² A. Vassileva, *Poland adds 637 MW of solar capacity in Q1*, Renewables Now, 2025. július.

74 Kutatók³³ szerint azáltal, hogy közelebb hozzák az energiatermelést a fogyasztáshoz, az energiaközösségek segíthetnek enyhíteni a hálózati szűk keresztmetszeteket³⁴, valamint csökkenteni a villamos energia nagy távolságra történő szállításának szükségességét³⁵ és ezáltal az energiaveszteséget³⁶. A Bizottság szintén kiemelte, hogy az energia-önellátás előnyös lehet a hálózat számára³⁷. Az ilyen előnyök maximalizálása érdekében azonban az előállított energiát a közösségen belül valós időben kell elfogyasztani (azaz abban a másodpercben, ahogy keletkezik)³⁸. Ez pedig jellemzően nincs így: az energiaközösségek termelési sémái (például hogy a napenergia-termelés délben tetőzik és éjszaka megszűnik) nem felelnek meg a tipikus fogyasztási mintáknak (amelyek kora reggel és kora este tetőznek).

³³ P. Ponnaganti, N. Andreadou, A. Purvins és M. Masera. *Flexibility provisions through local energy communities: A review*, *Next Energy*, 1. kötet, 2. kiadás, 100022. cím, 2023.

³⁴ *Trading in smart energy communities: the more the merrier?*, CWI, 2024. február.

³⁵ S. E. Berggren, E. Olausson, K. Tews, P. D. Lund, M. B. Blarke et al., *Energy Communities*, Nordic Energy Research, 2023.

³⁶ I. Diahovchenko és L. Petrichenko, *Assessment of energy losses in power distribution systems with individual prosumers and energy communities*, *The Journal of Engineering*, 2023.

³⁷ *In focus: Energy communities to transform the EU's energy system*, Európai Bizottság, 2022. december.

³⁸ Knirsch, F., Langthaler, O. és Engel, D., *Trust-less electricity consumption optimization in local energy communities*, *Energy Informatics*, 2019.

75 Az általunk **Hollandiában** és **Lengyelországban** felkeresett elosztórendszer-üzemeltetők hangsúlyozták, hogy hajlandóak lennének gyorsabban csatlakoztatni a hálózathoz az új megújulóvillamosenergia-termelési eszközöket, ha az energiatermelést keresletoldali válasz, terhelésáthelyezés vagy energiátárolás kísérné, mivel ez csökkentené a hálózati szűk keresztmetszeteket. A kutatások³⁹ és az érdekelt felek⁴⁰ hangsúlyozták továbbá, hogy a megújulóvillamosenergia-termelési eszközök fejlesztését össze kell kapcsolni ilyen rugalmassági szolgáltatásokkal – különösen a tárolással – a kereslet és a kínálat másodpercenkénti kiegyensúlyozása, a csúcsidőszakokban a hálózati szűk keresztmetszetekkel kapcsolatos problémák csökkentése és az önellátás növelése érdekében. A Bizottság hangsúlyozta továbbá a terhelésáthelyezésnek⁴¹, valamint a tetőkre szerelt napelemek energiátárolással való kombinálásának⁴² fontosságát. Lépéseket is tett – például a [megújuló energiára vonatkozó felülvizsgált uniós szabályok és az engedélyezési eljárások felgyorsításáról szóló 2025. évi javaslat](#) részeként – a villamosenergia- tárolás támogatása érdekében, de nem kifejezetten az energiaközösségek tekintetében. **Lengyelország** esetében megállapítottuk, hogy a klaszterek várhatóan csökkentett díjat fizetnek majd az energiátárolás telepítéséért, amint a Bizottság elfogadja a vonatkozó intézkedést, ez azonban a szövetkezetekre és a helyi energiaközösségekre nem igaz. A többi ellenőrzött tagállamban nem találtunk ilyen ösztönzőket. **Hollandia** elismerte, hogy *jelenleg az energiaközösségek nem élveznek konkrét pénzügyi ösztönzőket a kereslet és a kínálat összehangolására és a rendszeroptimalizálásra, ami súlyosbíthatja a hálózati szűk keresztmetszeteket*⁴³.

76 Összességében nem találtunk bizonyítékot arra, hogy a hálózati csatlakozási kérelmeik feldolgozása során hátrányos megkülönböztetés érte volna az energiaközösségeket. Megállapítottuk, hogy a hálózati csatlakozásoknak a szűk keresztmetszetek miatti késedelmei és megtagadása lelassítják az energiaközösségek fejlődését **Hollandiában** és **Lengyelországban**. A kutatások, az elosztórendszer-üzemeltetők és a Bizottság szerint a csatlakozás felgyorsításának egyik módja az lehet, ha az energiaközösségek rugalmassági szolgáltatásokat nyújtanak.

³⁹ P. Ponnaganti, N. Andreadou, A. Purvins és M. Masera, *Flexibility provisions through local energy communities: A review*, Next Energy, 1. kötet, 100022. cikk, 2023.

⁴⁰ REScoop.eu, *Response to the Commission's call for evidence on the Citizens Energy Package*, 2025. szeptember, 5. és 32–34. o.

⁴¹ *In focus: Energy communities to transform the EU's energy system*, Európai Bizottság, 2022. december.

⁴² Európai Bizottság, *Uniós napenergia-stratégia*, 2022.

⁴³ Az éghajlatért és a zöld növekedésért felelős miniszter levele a Parlament elnökéhez: *The role of energy communities in the energy system*, 2025. szeptember.

Az energiaközösségeknek nyújtott pénzügyi ösztönzők az uniós napenergia-stratégia törekvéseivel összhangban lévő megtérüléseket tesznek lehetővé

- 77** A kiszámítható és hozzáférhető finanszírozás hiánya nagymértékben akadályozza az energiaközösségek létrejöttét, különösen a projektfejlesztés korai szakaszaiban. Ennek kezelése érdekében az [uniós napenergia-stratégia](#) előírja, hogy a tagállamoknak szilárd támogatási kereteket kell létrehozniuk a tetőre szerelt napelemes rendszerek – a közösségek tipikus energiaforrása – számára, amely révén 10 évnél rövidebb, kiszámítható megtérülési időt kell biztosítani. Emellett a RED II irányelvvel és az IMED-irányelvvel összhangban az energiaközösségekre a „költségeket tükröző hálózati díjakat” kell alkalmazni, ami azt jelenti, hogy azok nem viselhetnek nem általuk okozott költségeket, ugyanakkor nem kaphatnak olyan mentességeket, amelyek méltánytalanul áthárítanák a pénzügyi terhet az önellátáshoz hozzáféréssel nem rendelkező más rendszerhasználókra.
- 78** Elemeztük, hogy az általunk vizsgált tagállamokban az energiaközösségeknek nyújtott pénzügyi ösztönzők észszerű megtérülési időszakokat tettek-e lehetővé. Az [1. táblázat](#) az általunk felkeresett tagállamok energiaközösségeinek nyújtott pénzügyi ösztönzőket foglalja össze.

1. táblázat | A kifejezetten az energiaközösségekre irányuló pénzügyi ösztönzők összefoglalása

Tagállam	Hálózati díjak alóli mentességek	Támogatási rendszerek
Hollandia	Nem alkalmazandó	<ul style="list-style-type: none"> Rulírozó fejlesztési alapok A termelt energiára vonatkozó betáplálási prémium
Lengyelország	<ul style="list-style-type: none"> Szövetkezetek: Mentesség a megújuló energiára, a kapacításra és a kapcsolt energiatermelésre kirótt, valamint az elosztási díjak alól Klaszterek: Mentesség a megújuló energiára és a kapcsolt energiatermelésre kirótt díjak alól, az elosztási szolgáltatási díj csökkentése Helyi energiaközösségek: Nem alkalmazandó 	<ul style="list-style-type: none"> Szövetkezetek és klaszterek: A megújulóenergia-infrastruktúrára nyújtott RRF-támogatás Szövetkezetek: Nettó fogyasztásmérés Helyi energiaközösségek: Nem alkalmazandó
Olaszország	Az átviteli díj változó összetevőjét a közösségen belül megosztott villamos energia után visszatérítik	<ul style="list-style-type: none"> A megosztott energiára vonatkozó betáplálási prémium A megújulóenergia-infrastruktúrára nyújtott RRF-támogatás
Románia	Nem alkalmazandó	Nem alkalmazandó

Forrás: Európai Számvevőszék.

79 Hollandia nem biztosít mentességet a hálózati díjak alól, de kétféle támogatási rendszer irányul kifejezetten az energiaszövetkezetekre:

- egy megújuló fejlesztési alap, amely hitelt nyújt az energiaszövetkezeteknek a szél- és napenergia-projektek indulási költségeihez (lásd: [7. háttérmagyarázat](#));
- a szövetkezeti energiatermelés támogatási rendszere, egy évente kiszámított betáplálási prémium, amelynek célja, hogy nyereségessé tegye az energiaszövetkezetek létesítményeit.

7. háttérmagyarázat

Megújulóenergia-fejlesztési alap Hollandiában

A szövetkezetek kamatmentes kölcsönökre pályázhatnak (a projektszakasztól függően 10 000 és 300 000 euró között; a szél- és napenergia-projektek fejlesztési költségeinek legfeljebb 80%-a), projektirányítás, megvalósíthatósági tanulmányok, engedélykérelmek és egyéb előkészítő kiadások céljára. Maga a szövetkezet 20%-kal járul hozzá a költségekhez, készpénzben vagy önkéntes munkaórákban.

A hitelek kockázatmentesek a szövetkezetek számára: ha egy projektet törölnek, a hitelt nem kell visszafizetni, de ha eléri pénzügyi lezárást, a szövetkezet illeték levonásával fizeti vissza a hitelt, biztosítva az alap önellátását. Ez a mechanizmus már korai szakaszban megerősíti a helyi szövetkezeti kezdeményezéseket, amikor a projektek a legnagyobb kockázattal járnak.

Az Európai Bizottság⁴⁴, a REScoop.eu⁴⁵, az EGSZB⁴⁶ és más nem kormányzati szervezetek⁴⁷ bevált gyakorlatnak tekintik ezt az alapot. A REScoop.eu szerint⁴⁸ 1 euró közberuházás 40 euró magánberuházást generál.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Energie Samen *Voorwaarden Ontwikkelfonds Opwek voor aanvragers en projecten* c. dokumentuma alapján, 2024. június.

80 Elemeztük hat szövetkezeti tulajdonú projekt megtérülési idejét. Az időszak 6 és 12 év között mozgott, nagyrészt összhangban az [uniós napenergia-stratégia](#) tetőkre szerelt napelemekre vonatkozó ajánlásával (lásd: [13. ábra](#)). A szórás az energiaárak változásait és az évente kiszámított betáplálási prémiumokat tükrözi.

⁴⁴ Európai Bizottság, *Looking at energy communities through a local authority lens: perceptions, experiences and needs*, 2024. Európai Bizottság, *A roadmap to developing a policy and legal framework that enables the development of energy communities*.

⁴⁵ REScoop.eu, *Leveraging European Public Funds to Support Energy Communities*.

⁴⁶ *Citizens' Energy Package: citizens' engagement, energy communities and prosumerism*, Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, 2025, 1.3. bekezdés.

⁴⁷ J. Arnould és D. Quiroz, Friends of the Earth, *Energy communities in the EU: Opportunities and barriers to financing*, 2022. október.

⁴⁸ REScoop.eu, *Response to the Commission's call for evidence on the Citizens Energy Package*, 2025. szeptember, 27. o.

13. ábra | A megtérülési időszakok összhangban vannak a napenergia-stratégia elvárásaival, de az energiaáraktól és a betáplálási prémium kiszámításától függően változnak

Forrás: Európai Számvevőszék, egy energiaszövetkezet 2023. és 2024. évi pénzügyi kimutatásai alapján.

81 Lengyelországban az energiaszövetkezetek mentességet élveznek a hálózati díjak, nevezetesen a megújuló energiára, a kapacításra és a kapcsolt energiatermelésre kirótt, valamint az elosztási díjak alól. A klaszterek mentesülnek a megújuló energiáért és a kapcsolt energiatermelésért fizetendő díjak alól, és csökkenhet az elosztási díjuk (ezt a Bizottságnak még állami támogatásként jóvá kell hagynia). Emellett mind az energiaszövetkezetek, mind a klaszterek részesülhetnek a megújulóenergia-infrastruktúrákhoz nyújtott RRF-támogatásban (a költségek 91–95%-áig), és a szövetkezetek a nettó fogyasztásmérés előnyeivel is élhetnek: a tagok minden, a hálózatba táplált kilowattóra után 0,6 kWh-t ingyen használhatnak fel, 12 hónapos mozgó alapon. A kutatások szerint⁴⁹ a lengyel energiaszövetkezetek e mechanizmusok révén elméletileg 2,5–3 éves megtérülési időt érhetnek el: ez összhangban van a saját, egy szövetkezetre és egy klaszterre vonatkozó elemzésünkkel, amelyek három éven belül tervezik beruházásaik megtérülését. A helyi energiaközösségek nem részesülnek semmilyen mentességben vagy támogatási rendszerben.

⁴⁹ J. Jasinski, M. Kozakiewicz, M. Sołtysik, *Analysis of the Economic Soundness and Viability of Migrating from Net Billing to Net Metering Using Energy Cooperatives*, Energies, 17. kötet, 6. szám, 2024.

82 Olaszországban a közösségek mentességet élveznek a hálózati díjak alól, mivel az átviteli díj változó részét a közösségen belül megosztott villamos energia után visszatérítik. Emellett két fő ösztönzőt kínálnak a megújulóenergia-közösségek számára: a közösségen belül megosztott energiára vonatkozó betáplálási prémiumot (óraszám alapján számítva), amelyet 20 évig, körülbelül 0,10 euró/kWh összegben fizetnek meg, valamint az RRF-ből finanszírozott, a támogatható beruházási költségek legfeljebb 40%-át fedező tőketámogatást. Különböző esettanulmányok 5–14 éves megtérülési időszakról számolnak be (lásd: [8. háttérmagyarázat](#)). Az olasz hatóságok az állami támogatás intenzitásának igazolására szolgáló öt elméleti projekt esetében 11–13 évre becsülték a megtérülési időt.

8. háttérmagyarázat

Az olasz megújulóenergia-közösségek megtérülési ideje (példák)

Tirano település (Lombardia) megújulóenergia-közösségének gazdasági megvalósíthatósági elemzése, amely biomasszát használó, kapcsolt energiatermelő létesítménnyel, minivízzeróművel és fotovoltaiikus rendszerrel van felszerelve, körülbelül 5 éves megtérülési időt állapított meg⁵⁰.

Egy energiatermeléssel és -tárolással foglalkozó calabriai megújulóenergia-közösség megvalósíthatósági tanulmánya 6–8 éves megtérülési időszakot jelzett⁵¹.

Az Assisi (Umbria) önkormányzata által vezetett 2 MWp megújulóenergia-közösség körülbelül 8–14 éves megtérülési időt számított ki⁵².

83 Románia nem biztosít mentességet a hálózati díjak alól, és az energiaközösségek nem jogosultak semmilyen programra vagy támogatásra. Az általunk felkeresett érdekelt felek és egy [nem kormányzati szervezet közelmúltbeli jelentése](#) ezt komoly problémaként emelték ki.

⁵⁰ F. Ceglia, E. Marrasso, C. Roselli és M. Sasso, *Biomass-based renewable energy community: economic analysis of a real case study*, Energies, 15. kötet, 15. szám, 2022.

⁵¹ D. Cirone, R. Bruno, P. Bevilacqua, S. Perrella és N. Arcuri, *Techno-Economic Analysis of an Energy Community Based on PV and Electric Storage Systems in a Small Mountain Locality of South Italy: A Case Study*, Sustainability, 14. kötet, 21. sz., 2022.

⁵² E. Moretti, E. Stamponi, *The Renewable Energy Communities in Italy and the Role of Public Administrations: The Experience of the Municipality of Assisi between Challenges and Opportunities*, Sustainability, 15. kötet, 15. szám, 2023.

- 84** A hálózati díjakat mind a négy ellenőrzött országban a hagyományos szolgáltatóktól vásárolt villamos energia arányában kell megfizetni. Amikor **Olaszországban** a közösség tagjai elfogyasztják az általuk termelt vagy más tagok által megosztott villamos energiát, nem fizetik meg az összes vonatkozó hálózati díjat, ami csökkenti a hálózat karbantartásához és fejlesztéséhez való pénzügyi hozzájárulásukat. Ugyanakkor továbbra is rá vannak kapcsolva a hálózatra, hogy lefedjék azokat az időszakokat, amikor a saját termelés nem elegendő vagy nem áll rendelkezésre – ez a séma a termelő-fogyasztók valamennyi típusára jellemző. Az energiaközösségek és az önellátás bővülésével ezért a hálózati költségeknek nagyobb részét viselik azok a fogyasztók – jellemzően kevésbé tehető háztartások –, akik nem tartoznak ilyen közösségekhez, és nem férnek hozzá termelési eszközökhöz⁵³. Az általunk ellenőrzött tagállamok egyike sem értékelte hivatalosan, hogy a csökkentett díjak, az önellátás és az energiamegosztás hogyan érintik a többi fogyasztót.
- 85** Tekintettel a **hollandiai** termelő-fogyasztók és energiaszövetkezetek nagy számára, valamint az energiamegosztás 2025 januárjától történő bevezetésére, a holland nemzeti szabályozó hatóság aggodalmát fejezte ki e kockázat miatt. Az egyik megoldás a rögzített – nem pedig arányos – hálózati díjak kialakítása lehetne, mivel azok lehetővé tennék a terhek méltányosabb elosztását. Egy másik lehetséges megoldás a használati idő szerinti árképzés – egy dinamikus díjszabási struktúra, ahol a villamos energia költsége a napszaktól függően változik.
- 86** Értékelésünk összességében azt mutatja, hogy **Hollandiában, Lengyelországban és Olaszországban** az állami támogatás a Bizottság elvárásainak megfelelő megtérülési időszakokat tesz lehetővé. **Hollandiában** egy rülirozó alap a közpénzek felhasználásának eredményes eszköze, amely segíti az energiaszövetkezeteket abban, hogy fedezzék a szél- és napenergia-projektek kezdeti költségeit a korai fejlesztési szakaszokban, gyakran ugyanis ez jelent akadályt. **Romániában** ugyanakkor a támogatások hiánya hátráltatja az energiaközösségek kialakulását. Megállapítottuk továbbá, hogy a tagállamok nem értékelték hivatalosan, hogy a hálózati díjak csökkentése hogyan érinti a többi fogyasztót.

⁵³ M. Van Steenberghe, A. D’hulster, J. Weytjens, M. Ovaere és K. Schoors, *Tracking Demographic and Financial Trends in Renewable Energy Cooperative Membership in Belgium Using Survey and Bank Transaction Data*, 1093. szám (2025); G. Koukoufikis, H. Schockaert, D. Paci, F. Filippidou, A. Caramizaru et al., *Energy Communities and Energy Poverty*, JRC Science for Policy Report, EUR 31751 EN (Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023); Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Energy prosumers in Europe: Citizen participation in the energy transition*, 01/2022. sz. EEA-jelentés (Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022).

A jelentést 2026. február 11-i luxembourgi ülésén fogadta el a Joëlle Elvinger számvevőszéki tag elnökölte I. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

Mellékletek

I. melléklet. Az ellenőrzésről

Energiaközösségek

- 01** Az energiaközösségek olyan jogi személyek, amelyek lehetővé teszik a lakosság, a kisvállalkozások és a helyi hatóságok számára, hogy saját energiát állítsanak elő, kezeljenek, osszanak meg és használjanak fel. A [Bizottság szerint](#) ezek több előnnyel is járhatnak:
- hozzájárulhatnak a **megújuló energiára vonatkozó uniós célkitűzéshez** azáltal, hogy további magánberuházásokat vonzanak be decentralizált megújulóenergia-termelő eszközök kiépítése érdekében;
 - növelhetik a **lakosság részvételét** az energetikai átállás helyi szintű előmozdítása érdekében, köztük azok részvételét, akik nem tudnak saját energiatermelési eszközöket kiépíteni (pl. bérlők, alacsony jövedelmű családok és lakásban élők). Ez javíthatja a helyi megújulóenergia-projektek **társadalmi elfogadottságát**;
 - csökkenthetik az **energiaszegénységet**, mivel az előállított villamos energia eladható a hálózatnak vagy megosztható a közösségek tagjai között, ezáltal stabilabb villamosenergia-árakat biztosíthatnak és csökkenthetik a tagok, köztük a **kiszolgáltatott helyzetű háztartások** számláit.

Finanszírozás, szerepek és felelősségi körök

02 A megújuló energiával kapcsolatos intézkedések kedvezményezettjeként az energiaközösségek több uniós alapból, például az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből (RRF) is jogosultak finanszírozásra. Az RRF konkrétan olyan intézkedéseket is tartalmaz – **5,2 milliárd euró** becsült összegben –, amelyek közvetlenül vagy közvetetten (például megújulóenergia-intézkedések révén) támogatják az energiaközösségeket, ezen összegeket 2026 decemberéig kell folyósítani. Az energiaközösségek ezeket a forrásokat például szolárpanelek telepítésére vagy szélmalomok építésére használhatják fel.

03 A Bizottság és a tagállamok feladatait és felelősségi körét az **1. ábra** foglalja össze.

1. ábra | Szerepek és felelősségi körök

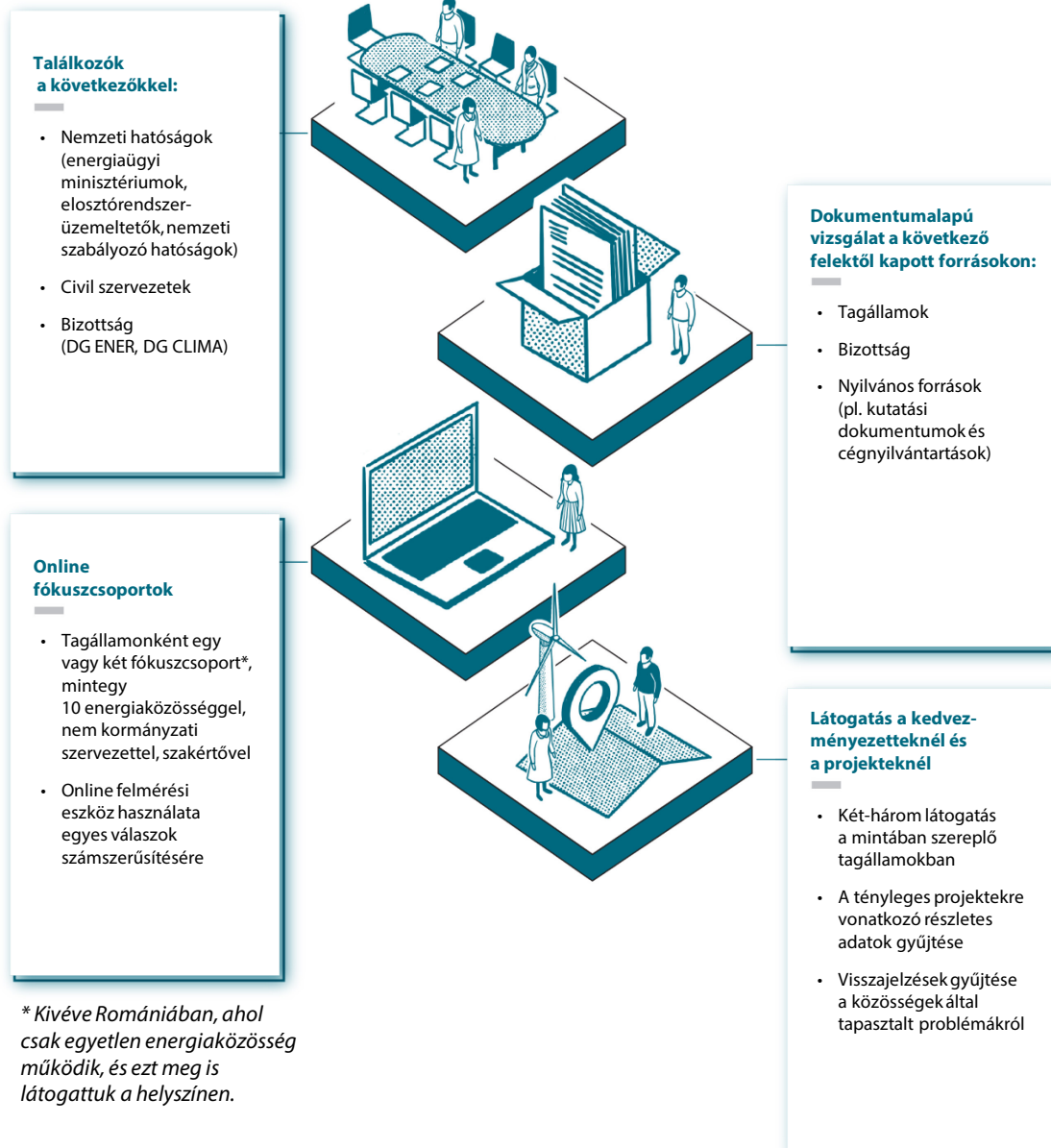

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

- 04** Ellenőrzésünk célja annak értékelése volt, hogy a Bizottság és a tagállamok **eredményesen bevonják-e az energiaközösségeket** az uniós napenergia-stratégiában meghatározott uniós célkitűzés teljesítésébe és a várt előnyök megvalósításába. E célból a következőket vizsgáltuk meg:
- a Bizottság a tagállamok által jóváhagyott, a SMART kritériumoknak megfelelő **uniós célkitűzéseket** határozott-e meg, azokat megfelelően nyomon követte-e, és azok megvalósítása jó úton halad-e;
 - a Bizottság és a tagállamok megteremtették-e az energiaközösségek optimális működéséhez **szükséges feltételeket**.
- 05** Az ellenőrzés a Bizottságra és négy tagállamra terjedt ki a vonatkozó irányelvek átültetési határidejét követő, 2020 decembere és 2025 júliusa közötti időszakban: ezek a villamos energia belső piacáról szóló [\(EU\) 2019/944 irányelv](#) és a megújuló energiaforrásokból előállított energia felhasználásáról szóló [\(EU\) 2018/2001 irányelv](#). Ellenőrzésünk középpontjában a megújulóenergia-termelés állt, amelyre vonatkozóan az Unió szakpolitikai célt tűzött ki; más energetikai szolgáltatásokkal (például az energiahatékonysággal) nem foglalkoztunk. [Ellenőrzési módszertanunk](#) megfelel a [Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezete \(INTOSAI\)](#) által kiadott nemzetközi könyvvizsgálati standardoknak,
- 06** A [2. ábra](#) bemutatja, hogyan szereztük be bizonyítékainkat észrevételeink megtételéhez. Fókuszcsoportjaink útján és helyszíni ellenőrzéseink során **Hollandia, Lengyelország, Olaszország és Románia** energiaközösségeinek 2%-a, 20%-a, 13%-a, illetve 100%-a osztotta meg velünk nézeteit (lásd: [1. táblázat](#)). Munkánkat az Energiaközösségek Európai Szövetsége és az energiaközösségeket képviselő tagállami nem kormányzati szervezetek is segítették.

2. ábra | Ellenőrzési megközelítésünk

Forrás: Európai Számvevőszék.

1. táblázat | A fókuszcsoportok reprezentativitása és a helyszíni ellenőrzések

Tagállam	Az energiaközösségek száma 2025 januárjában	A fókuszcsoportok résztvevői	Helyszínen felkeresett közösségek	A számvevőszéki minta reprezentativitása
Hollandia*	702	14	2	2%
Lengyelország	61	10	2	20%
Olaszország**	121	12	4	13%
Románia	1	0	1	100%

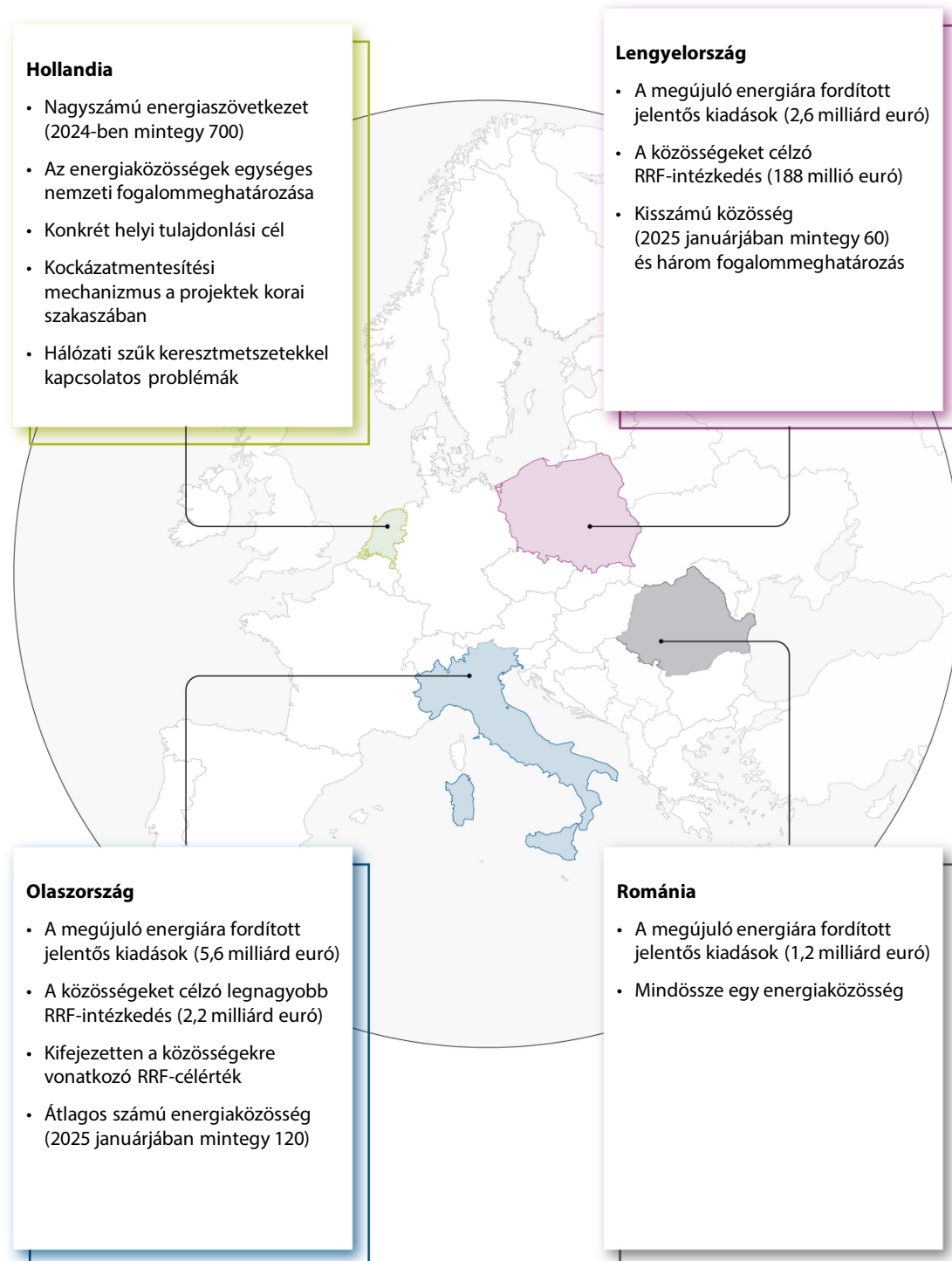
* 2024. évi adatok; a 2025. évi adatok nem elérhetőek.

** Jogi személyek száma, nem pedig a konfigurációk száma.

Forrás: Európai Számvevőszék.

07 Négy tagállamot választottunk ki ellenőrzésre annak alapján, hogy azok mennyire reprezentatívak az uniós helyzetre nézve (lásd: [3. ábra](#)).

3. ábra | A tagállamok kiválasztásának indokai

Forrás: Európai Számvevőszék.

II. melléklet. Felkeresett energiaközösségek

Tagállam	Név	Tagok száma	Megújulóenergia-infrastruktúra	Termelési kapacitás (kWp)	Energiatermelés 2024-ben (MWh)
Hollandia	Kennemer Kracht	315	Tetőre szerelt napelemek	661	479
Hollandia	Vrijstad Energie/Vrijstad Windwinning	375	Tetőre szerelt napelemek és napelemparkok, szélmalomok	7 351	11 001
Lengyelország	Słoneczna Żywiecczyzna	10	Tetőre szerelt napelemek, geotermikus energia	20 000	23 284
Lengyelország	Klaster Energii Powiatu Bielskiego	12	Tetőre szerelt napelemek	975	976
Olaszország	La Buona Fonte	25	Tetőre szerelt napelemek	19	20
Olaszország	Comunità energetica rinnovabile Antrodoco	49	Tetőre szerelt napelemek	60	0
Olaszország	Comunità energetica rinnovabile diocesani Treviso	340	Tetőre szerelt napelemek	1 900	1 430
Románia	Cooperativa de Energie	949	2025. áprilisig még nem jött létre ilyen	0	0

III. melléklet. Az ajánlásokra adott tagállami válaszok

Ajánlás	Tagállam	Válasz
<p>4. ajánlás</p> <p>Beszámolás a megújulóenergia-közösségek fejlesztése előtt álló akadályok és a bennük rejlő lehetőségek értékeléséről</p> <p>Az olasz Környezetvédelmi és Energiabiztonsági Minisztérium és a román Energiaügyi Minisztérium értékelje a megújulóenergia-közösségek fejlesztésének meglévő akadályait és lehetőségeit, és számoljon be azokról.</p> <p>Megvalósítás céldátuma: 2027. július</p>	Olaszország	Az ajánlást elfogadták
	Románia	Az ajánlást elfogadták
<p>Az 5. ajánlás b) pontja</p> <p>A polgárok és a kiszolgáltatók helyzetű háztartások szerepének előmozdítása</p> <p>A lengyel Éghajlat- és Környezetvédelmi Minisztérium, az olasz Környezetvédelmi és Energiabiztonsági Minisztérium és a román Energiaügyi Minisztérium dolgozzon ki olyan rendelkezéseket, amelyek előmozdítják a polgárok szerepét az energiaközösségekben.</p> <p>Megvalósítás céldátuma: 2026. december</p>	Lengyelország	Az ajánlást elfogadták
	Olaszország	Az ajánlást elfogadták
	Románia	Az ajánlást elfogadták
<p>A 6. ajánlás b) pontja</p> <p>Az energiatárolás támogatása</p> <p>A holland Éghajlatügyi és Zöld Növekedési Minisztérium és a lengyel Éghajlat- és Környezetvédelmi Minisztérium biztosítson ösztönzőket az energiaközösségek számára az energiatárolás (önállóan vagy megújulóenergia-termeléssel kombinálva) vagy más rugalmassági szolgáltatások fejlesztésére a hálózati szűk keresztmetszetekkel kapcsolatos problémák csökkentésének elősegítése érdekében.</p> <p>Megvalósítás céldátuma: 2027. július</p>	Hollandia	Az ajánlást elfogadták
	Lengyelország	Az ajánlást elfogadták

Rövidítések

Rövidítés	Meghatározás/magyarázat
DG CLIMA	Az Európai Bizottság Éghajlatpolitikai Főigazgatósága
DG ENER	Az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatósága
DSO	Elosztórendszer-üzemeltető
EGSZB	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
Eurostat	Az Európai Unió Statisztikai Hivatala
HIER	Az energiaszövetkezeteket támogató holland alapítvány
IMED	A villamos energia belső piacáról szóló irányelv
kW/kWh/kWp/MW/MWh/MWp/GW/TWh	Különböző teljesítmény- és energia-mértékegységek: kilowatt, kilowattóra, kilowatt csúcs, megawatt, megawattóra, megawatt csúcs, gigawatt, terawattóra
NEKT	Nemzeti energia- és klímaterv
NSZH	Nemzeti szabályozó hatóság
RED II	Megújulóenergia-irányelv II
RRF	Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz
SMART	Konkrét, mérhető, megvalósítható, releváns és határidőhöz kötött

Glosszárium

Terminus	Meghatározás/magyarázat
Átültetés	Egy uniós irányelv rendelkezéseinek beépítése a nemzeti jogba.
Átültetési ellenőrzés	Annak értékelése, hogy a nemzeti végrehajtási intézkedések az adott irányelv rendelkezéseivel összeegyeztethetőek-e.
Betáplálási prémium	Szakpolitikai eszköz, amelynek keretében a villamosenergia-termelők a piaci áron felül felárban részesülnek.
Egyablakos ügyintézés	E jelentés alkalmazásában egyetlen kapcsolattartó pont létrehozása az energiaközösségek számára, ahol tanácsot kaphatnak és adminisztratív ügyekkel foglalkozhatnak.
Elosztórendszer-üzemeltető	Az adott területen az energiaelosztó rendszer üzemeltetéséért, fejlesztéséért és karbantartásáért felelős szerv.
Energiamegosztás	Az energiaközösségen belül termelt villamos energia elosztása a tagok között.
Energiaszegénység	Olyan helyzet, amikor egy otthon elégtelen jövedelem, magas energiaköltségek vagy gyenge energiahatékonyság miatt nem fér hozzá a tisztességes életszínvonalhoz és egészséghez szükséges alapvető energetikai szolgáltatásokhoz.
Európai Gazdasági és Szociális Bizottság	Uniós tanácsadó szerv, amely a civil társadalmi szervezetek fórumaként működik.
Európai Regionális Fejlesztési Alap	Uniós alap, amely a régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló beruházások finanszírozásával erősíti a gazdasági és társadalmi kohéziót az Unióban.
Felhasználóoldali válasz	A villamosenergia-fogyasztás végfelhasználók általi kiigazítása (pl. a villamos energia tárolásával vagy a fogyasztás késleltetésével) a piaci jelzéseknek megfelelően.
Felszólító levél	A Bizottság írásbeli közleménye valamely uniós tagállamhoz, a kötelezettségszegési eljárás első szakasza.
Hálózati szűk keresztmetszet	Olyan helyzet, amikor nem áll rendelkezésre elegendő kapacitás az összes rendelkezésre álló teljesítménynek a hálózat egyik pontjáról a másikra történő átviteléhez.
Hatásvizsgálat	Valamely szakpolitikai kezdeményezés vagy más intézkedéssor várható vagy tényleges hatásainak (előzetes, illetve utólagos) elemzése.
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	A Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítését és a helyreállítás ösztönzését, valamint a zöldebb és digitálisabb jövővel kapcsolatos kihívásoknak való megfelelést célzó uniós pénzügyi támogatási mechanizmus.
Indokolással ellátott vélemény	A kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás második részeként a Bizottság által valamely tagállamhoz intézett, az uniós jognak való megfelelés iránti hivatalos kérelem, amennyiben ez az ország a felszólító levél ellenére továbbra sem tesz eleget kötelezettségeinek.

Kötelezettségsszegési eljárás	A Bizottság által valamely olyan uniós tagállammal szemben kezdeményezett – különböző szakaszokból álló – eljárás, amely nem tesz eleget az uniós jog szerinti kötelezettségeinek.
LIFE	Az Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikájának végrehajtását tagállami projektek társfinanszírozásával támogató pénzügyi eszköz.
Megtérülési idő	A beruházás kezdeti költségének megtakarítások vagy bevételképződés útján történő megtérüléséhez szükséges idő.
Nemzeti energia- és klímaterv	Tízéves időszakot felölelő dokumentum, amely felvázolja valamely tagállamnak az uniós éghajlat-politikai célkitűzések elérése érdekében bevezetett szakpolitikáit és intézkedéseit.
Nemzeti szabályozó hatóság	E jelentés alkalmazásában egy független közjogi szerv, amely felügyeli a tagállamok villamosenergia-piacát, biztosítja villamosenergia-rendszerük hatékony működését, védi a fogyasztók érdekeit, megelőzi a hátrányos megkülönböztetést, és nyomon követi az uniós energiaügyi szabályoknak való megfelelést.
Rugalmassági szolgáltatások	Olyan intézkedések, amelyek a kereslet és a kínálat közötti egyensúly fenntartása révén segítenek elkerülni a villamosenergia-rendszer túlterheltségét.
Termelő-fogyasztó	Olyan energiafogyasztó, aki saját energiát termel.

A Bizottság válaszai

<https://www.eca.europa.eu/hu/publications/SR-2026-10>

Időrendi áttekintés

<https://www.eca.europa.eu/hu/publications/SR-2026-10>

Ellenőrző csoport

Az Európai Számvevőszék különjelentései ismertetik az uniós szakpolitikákra és programokra, illetve az egyes költségvetési területek irányításával kapcsolatos témákra vonatkozó ellenőrzéseinek eredményeit. Hogy ellenőrzési munkája maximális hatást érjen el, témái megválasztásakor és feladatai megtervezésekor a Számvevőszék figyelembe veszi a teljesítmény-, illetve megfelelőségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politikai jelentőséget és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést a fenntartható természetierőforrás-gazdálkodásra szakosodott, Joëlle Elvinger számvevőszéki tag elnökölte I. Kamara végezte. Az ellenőrzést João Leão számvevőszéki tag vezette Paula Betencourt kabinetfőnök és Sofia Batalha kabinetattasé, Florence Fornaroli ügyvezető, Olivier Prigent feladatfelelős, valamint Jaroslaw Smigiel, Michał Szwed, Ana Popescu, Bob De Blick, Olivia Saraco és Anna Kozlova számvevők támogatásával. Nyelvi támogatás: Ingrid Van Gent, Paola Magnanelli, Simona Marincean és Mark Smith. Grafika: Alexandra Damir-Binzaru.

Balról jobbra: Paula Betencourt, Olivia Saraco, João Leão, Michał Szwed, Florence Fornaroli, Anna Kozlova, Olivier Prigent.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2026

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett.

A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Borítófotó: © NOVA – stock.adobe.com.

1. háttérmagyarázat, első kis fénykép: © Amar Sjauw En Wa.

12. ábra, térkép: © Netbeheer Nederland, © powered by Esri Nederland, © MapTiler, © OpenStreetMap contributors.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-7031-5	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/5585617	QJ-01-26-012-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7032-2	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/0070674	QJ-01-26-012-HU-N

IDÉZÉS MÓDJA

Az Európai Számvevőszék [10/2026. sz. különjelentése](#): „Energiaközösségek: Még sok a kiaknázatlan lehetőség”, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026.

Az Európai Unió klímasemlegességi célkitűzésének eléréséhez szükséges megújuló energia felét az előrejelzések szerint a lakosság állítja majd elő. Az energiaközösségek olyan jogi személyek, amelyek lehetővé teszik a lakosság, a kisvállalkozások és a helyi hatóságok számára, hogy saját energiát állítsanak elő, kezeljenek, osszanak meg és használjanak fel. Az ilyen közösségek hozzájárulhatnak az energetikai átálláshoz, valamint a megfizethetőség biztosításához és a lakosság bevonásához.

Az Unió csak 27%-át érte el azon célkitűzésének, hogy 2025-re minden 10 000 főt meghaladó népességű településen legalább egy energiaközösség létesüljön. Maga a célkitűzés azonban nem teljesen releváns, nem élvez kellő támogatást és nem biztosított a nyomon követése sem. Ami a lakástulajdonosi társulások részvételét illeti, az uniós fogalom meghatározások továbbra sem egyértelműek. Emellett a kormányok nem teremtették meg az energiaközösségek támogatásához szükséges feltételeket, például nem kínálnak ösztönzőket a hálózati csatlakozások tehermentesítésének kedvező villamosenergia-tárolás kialakítására. Ajánlásainkban ezekre a hiányosságokra javaslunk megoldásokat.

A Számvevőszék különjelentése az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact
Weboldal: eca.europa.eu
Közösségi média: @EUauditors